

(דף פא ע"א) רבי יצחק כל אינון מתים דארעא דישראל, יחיון ויקומון בקדמיתא לעידן דיחי קודשא בריה הוא מיתא, בגין קודשא בריה הוא יתער עליהו, הדיא הוא דכתיב (ישעיה כו ט) יחיו מתיה נבלתי יקומון, יחיו מתיה אליו אינון דארעא דישראל, נבלתי יקומון אליו אינון דבארעא נוכראה, דלא כתיב בהו תחיה אלא קימה, דהא ריחא דחי לא תשרי עליהו אלא בארעא דישראל, ובגין כה פתיב בהו יחיו, נבלתי יקומון אליו דלבר, יתברי גופא דלהו ויקומון גופא בלא ריחא, ולבתר יתגלגלון מתחות עפרא עד דמטו לארעא דישראל, ותמן יקבלון נשמתא ולא ברשו אחרא, בגין דיתקיימון בעלמא פדקא חזי.

אמר רבי אלעזר, תא חזי, בשעתא דזמין קודשא בריה הוא לאחיא מיתא, כל אינון נשמתין דיתערון, בלהו יקומון בההוא דיוקנא ממש דהו ביהא עלמא, ונחית לון קודשא בריה הוא יקרא לון בשמהו, הדיא הוא דכתיב (ישעיה מ כו) לבלם בשם יקרא, וכל נשמתא תיעול לדוכתהא, ויקומון בקיימא בעלמא פדקא חזי, וכדין יהא עלמא שליט, ועל ההוא זמנא פתיב (שם כה ח) וחרפת עמו יסיר, דא יצר הרע דאחשיד אפי דבר נש ושליט ביה.

אמר רבי חזקיה, אי תימא דכל גופין דעלמא יקומון ויתערון מעפרא, אינון גופין דאתנטעו בנשמתא חדא מה תהא מפניהו, אמר רבי יוסי אינון גופין דלא זכו ולא אעלהו הרי אינון פלא הו, כמה דהו עין יבש ביהא עלמא, הכי נמי בההוא זמנא, וגופא בתראה יקום, ההוא דאתנטע ואצלה ונטע שרשוי פדקא יאות, ועל ההוא גופא בתראה פתיב (תהלים א ג) והיה פעץ שתול על פלגי מים, דעבר אפין ונטע שרשין ואצלה פדקא יאות, ועל ההוא גופא קדמאה פתיב (ירמיה יז ו) והיה בערער בערבה ולא יראה פי יבא טוב, פי יבא טוב דא תחית המתים.

ואתנהיר ההוא נהורא דזמין לאנהרא לצדיקיא, דהו קמיה גניז מיומא דאתברי עלמא, הדיא הוא דכתיב (בראשית א ד) וירא אלהים את האור פי טוב, ביה זמין קודשא בריה הוא לאחיא מיתא, הדיא הוא דכתיב (מלאכי ג כ) וזרחו לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא, וכדין יתנבר טוב בעלמא, וההוא דאתקרי רע יתעבר מעלמא, וכדין אינון גופין קדמאין ליהו כלל הו.

אמר רבי יצחק זמין קודשא בריה הוא לארקא על אינון גופין ריחין, אי זכו בהו יקומון לעלמא פדקא יאות, ואם לאו יהו קטמא תחות רגליהו דצדיקיא, הדיא הוא דכתיב (דניאל יב ב) ורבים מישיני אדמת עפר יקיעו וגומר.

אמר רבי אלעזר והאי מאן דאסתלק מעלמא עד לא מטון יומוי לעשרין שנין, מאן אתר אתענש, בגין (דהוי מתליסר שנין ולעילא) דהא מתליסר ולתתא לאו בר ענשא הוא אלא בחטאה דאבוי, אבל מתליסר ולעילא מהו, אמר ליה, קודשא בריה הוא חס עליה דלימות זכאה, ויהיב ליה אגר טב בההוא עלמא, ולא ימות חייב דיתענש בההוא עלמא, והא אוקמוה.

אמר ליה אי חייבא הוא ולא מטון יומוי לעשרין שנין מהו, פיין דאסתלק מעלמא במאי הוא עונשיה, אמר ליה פדא אתקיים ויש נספה בלא משפט (משלי יג כג), דכד ענשא נחית לעלמא

איהו דאערע ביהווא מחבלא אתענש, דלא אנשחו עליה מלעילא, ועליה פתיב (משלי ה כב)
עונותיו ילפדונו את הרשע, את לאסגאה מאן דלא מטון יומוי לאתענשא, עונותיו ילפדונו ולא
בי דינא דלעילא, ובחבלי חטאתו יתמד (שם) ולא בי דינא דלתתא.

תקונא חד וארבעין

בראשית תמן תשרי, ודא דרועא תננינא יום תננינא, יש"ת חשד סתרו (תהלים יח יב), (דף פא ע"ב)
אשתאר ר' איהי רא"ש השנה ותמן הבדלה בין טוב לרע, ובראש השנה מלפא איהו דין, וכל
ספירן אתקריאו דיניו ומשפטין מסטריה, וכל צבא השמים קיימין עליה מימיניה ומשמאליה,
אלין מימיניו לבח זכות, ואלין משמאליו לבח חובה, וכד ישראל יתערוון בשופרות, וסלקין תמן
לשכינתא דאיהי תרועת מלך בעשרה שופרות, בגין דאיהי לא סלקא פחות מעשרה, ביהווא
זמנא ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית א ו), אפריש קודשא פריד הוא בין אלין דמימינים לבח
זכות, ובין אלין דמשמאלים לבח חובה, ואתמר (במדבר יז כב) הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה
אותם פרע.

ועל האי תשרי אתמר בתשרי נברא העולם, ותמן שבת תננינא מאלין שבע שפחות, (נ"א ותמן
בת שית בת מאלין שית), וחמשה רקיעין, ושתי תאה שמים, אינון לקבל שית יומי בראשית, ובכלהו
אמר טוב, בר מיזמא תננינא, בגין דלית בתשרי א' לאשלמא בראשית, בגין דאסתלק בחובה
דאדם, ובגין דא צפון איהו פגים, ובגין דא מצפון תפתח הרעה (ירמיה א יד), עד דאשתלים, וכמה
דאברהם דאיהו ימינא יומא קדמאה ביה כלילן ותליין מאתן וארבעין ותמניא פקודין דעשה,
הכי נמי מיצחק דאיהו פגוונא יומא תננינא תליין ביה שס"ה מצות לא תעשה, יומא תליתאה
ביה כליל כללא, מניה תליין פקודין דעשה ולא תעשה, בענבין באתכלא.

תקונא ארבעין ותריין

בראשית תמן איש, דאתמר ביה (בראשית כה כז) ויעקב איש תם, ודא יומא תליתאה, דהא תלת
אומנין הוו עד הקא, יומא קדמאה ויומא תננינא ויומא תליתאה, כל חד אפיק אומנותיה, יומא
קדמאה אמר ליה ההוא אמן מופלא ומכוסה דאיהו אי"ן, כליל תלת ספירן א' פתר י' חכמה ו'
בינה, וה' אתון מנצפ"ך מעלמא דאתי אינון לקבל ה' עלאה.

אמר לכל אחד מתלת יומין דיפיק אומנותיה, אמר ליזמא קדמאה יהי אור מיד אפיק אומנותיה
ועבד ליה, הדא הוא דכתיב (שם א ג) ויהי אור, והא אוקמוהו דלית הויה אלא על ידי עשיה, א'
מן אי"ן דהוה פרח באויר אפיק אות י' אפיק רקיע, ו' מן אי"ן אפיק יבשה, הדא הוא דכתיב
(שם) ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה, ויאמר אלהים
יקוו המים, הקא פמה פקודין, פקודא ד'חודא ופקודא ד'פרה ורבנה, פקודא ד'חודא דאיהו

יקוון המים, מתפנשין יחודא דכל ספירא וספירא לאתר חד דאיהו כנישו דכלא, אל מקום אחה,
דאיהו מקנה ישראל יהו"ה.

יומא תליתאה שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד (דברים ו ד), ואיהו יהו"ה מקום אתקרי,
והא אוקמוה מארי מתניתין, דקודשא בריך הוא אתקרי מקומו של עולם ואין העולם מקומו,
פגוונא דא י' עשר זמנין איהו ק' מן מקום, ה"ה חמש זמנין כל חד וחד סלקון כ"ה כ"ה, פחושפון
אתוון דיחודא תריין זמנין דמיחדין שמע ישראל דאינון שית תיבין, דבהון כ"ה כ"ה אתוון, אם
פן מאי ק', מאה ברכאן דחייב בר נש לברכא לקודשא בריך הוא בכל יומא, אשתאר ו', שית
זמנין שית סלקין תלתין ושית, פחושפון גרפין דשרפים דאתמר בהון (ישעיהו ו ב) שרפים עומדים
ממעל ל"ו, ואלין גרפין תליין מן ו' דאיהו שית תיבין דיחודא, ובה סלקין ארבעין ותריין אתוון,
דבהון אתבראו שמיא וארעא, תשפח (דף פב ע"א) מקו"ם דסליק יהו"ה פחושפנא פגוונא דא, י'
ק', ה"ה כ"ה כ"ה, ו' ל"ו, סליק פלא קפ"ו פחושפון מקו"ם, וביה (ישעיה כח ז) פק"ו פליליה, וביה
קפ"ו תהומי פלכא דימא.

בהאי שמא דאיהו יהו"ה צריך לאתפנשא דרגין דיחודא, ולאכללא ביה עשר ספירן פגוונא דא,
יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאינון עשר ספירות בלימה, יהו"ה מקום ליו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו סתים
ונעלם, ובגין דא אתקרי עולם עלם, דצריך לאעלמא ליה מפולי עלמא, דאיהו עלם, ושכינתא
נעלמה, הדא הוא דכתיב (איוב כח כא) ונעלמה מעיני כל חי.

לאו ספירה דלית תמן יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, והכי צריך לאתפנשא פלא ביה בכל אתר, דכל
שמקון אינון פנויין ליה, ושכינתיה איהי יהו"ה איהי פלילא מארבע אתוון, ולא אתקרי איהו
מקום אלא בה, מקום אחד ודאי, איהו לא אתקרי אדם (נ"א אחד) אלא בה, פגוונא דאדם דלתתא
דברא בדיוקניה, דאתמר ביה (בראשית ה ב) זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם.

ועוד פי אחד קראתיו (ישעיה נא ב), פגוונא דעשר ספירות, דאינון א' פתר עלאה, ח' תמניא ספירן
מחכמה עד צדיק, ד' מלכותא קדישא, עלה אתמר (דברים יז כ) למען יאריך ימים על מלכותו,
ואם חס ושלום פחית בר נש מעשר ליחדא בה, אסתלק קוצא מן ד' מן אחד ואשתארת יבשה,
ורזא דמלה (בראשית א ט) יקוון המים מתחת השמים, דאיהי תחת השמים דאיהו קודשא בריך
הוא, דאתמר ביה (מלכים א ב לב) ואתה תשמע השמים, דנוקבא איהי תחות בעלה.

והכי כל מאן דפגים אות ברית, בטהיא טפה דאיהי יחודא, וזריק לה באתר אחרא, גרים לה
למהוי יבשה מסטריה, דאסתלק נביעו ויחודא מינה, ואשתארת איהי יבשה, ודא גרים חרבן
עלמא, ומיד אתמר (ישעיה יט ה) ונהר יחרב ויבש, דאיהו נהר דנפיק מעדן, דאשקי ליה לגן דאיהי
אורייתא שבעל פה, דאיהי מתשקיא מאורייתא דבכתב, דכלילא ג"ן סדרים דאורייתא.

תקונא ארבעין ותלת

בראשית תמן את"ר יב"ש, ודא איהו ונחר יחרב ויבש (שם ה), בההוא זמנא דאיהו יבש ואיהו יבשה, צווחין בנין לתתא ביחודא ואמרין שמע ישראל, ואין קול ואין עונה, הדא הוא דכתיב (משלי א כח) אז יקראנני ולא אענה.

והכי מאן דגרים דאסתלק קבלה וחקמתא מאורייתא דבעל פה ומאורייתא דבכתב, וגרים דלא ישתדלון בהון, ואמרין דלא אית אלא פשט באורייתא ובתלמודא, פודאי פאלו הוא יסלק נביעו מההוא נחר ומההוא גן, ווי ליה טב ליה דלא אתברי בעלמא ולא יוליה תהיא אורייתא דבכתב ואורייתא דבעל פה, דאתחשב ליה פאלו אחזר עלמא לתהו ובהו, וגרים עניותא בעלמא ואורד גלותא.

ויאמר אלהי"ם תדשא הארץ דשא וכו' (בראשית א יא), אמר רבי אלעזר אבא והא קרא ליה יבשה, מאן תדשא הארץ, אמר ליה ברי הכי אוליה תיובתא לכל בני עלמא, דאם בר נש יחזור בתיובתא, נחית לה נביעו דאסתלק, ומה דתהו יבשה קרא לה ארץ, ונחר דתהו חרב ויבש קרא ליה מקנה המים ומים, הדא הוא דכתיב (שם י) ויקרא אלהי"ם ליבשה ארץ ולמקנה המים קרא מים, בההוא זמנא דאתקרי ארץ מה פתיב ביה (שם יא) ויאמר אלהי"ם תדשא הארץ, לאפקא זרעין ואיבין דאינון נשמתין (דף פב ע"ב) כל חד לזניהו, אלין נשמתין דאתגזרו מפורסי יקריה, ואלין רוחין דאתגזרו ממלאכים, ואלין נפשין דאתגזרו מאופנים, כל חד אפיק לזניהו לכל חד פדקא יאות, עץ פרי דא תלמיד חכם, עושה פרי דא בת זוגיה, לכל חד פדקא יאות, (כל חד אפיק לזנוי).

ועוד עץ פרי דא עמודא דאמצעיתא, עושה פרי דא עדיק, אשר זרעו בו על הארץ דא שכנתא, דכל זרעין אתפלילן פה, והכא פקודא דפריה ורביה למעבד אפין וזרעין, הדא הוא דכתיב (ישעיה מה יח) לא תהו בראה לשבת יצרה, ומאן דאתבטל מפריה ורביה, פאלו אחזר לההיא ארץ יבשה, ומנע ברכאן מינה, כל חד לפום דרגיה, מאן דפגים לתתא פגים לעילא, לאתר דאתגזר נשמתיה.

תקונא ארבעין וארבע

בראשית, תמן תר"י תמן א"ש, ועליהו אתמר (בראשית א יד) ויאמר אלהי"ם יהי מארת ברקיע השמים, מארת פתיב חסר ו' דא אורייתא דבכתב, מאי מארת דא אורייתא דבעל פה, ואף על גב דאוקמוה מארת חסר דא לילית, שבועין אנפין לאורייתא, ובגין דא מארת בהאי אתה, תהיא דאתמר פה (משלי ו כג) פי נר מצוה, ותורה אור עמודא דאמצעיתא, ועליהו אתמר (בראשית א טז) את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה.

הכא פקודא למעבד צדקה, את המאור הגדול רזא דעתירין, ואת המאור הקטן רזא דמסבנין, וכמה דסיקרא לזוה מן שמשא, ולא אית לה נהורא אלא כמה דיהיב לה שמשא, הכי שכינתא אמרת לזו עלי ואני פורע, דהכי צריך בר נש למיהוי מלוה למסבנא, וכגוונא דא לזוין ככביא ומזלי דא מן דא, ומלאכביא דא מן דא, ורזא דמלה ומקבלין דין מן דין, הכי לזוה שכינתא דאיהי סיקרא קדישא מקודשא בריה הוא, ומקבלת מניה, דאתמר ביה (תהלים פד יב) כי נשמש ומגן יהוה אלהים, והכי הוה מקבל יהושע מן משה, כמה דאוקמוהו פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה, והכי הוה כל נביאיא קדם משה פגון סיקרא וככביא קדם שמשא, דלא אית לזו נהורא אלא משמשא.

תקונא ארבעין וחמשא

בראשית ברא אלהים, א"ל הים, ימא דאורייתא, ועליה אתמר (בראשית א כ) ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף ועופף על הארץ, הכא פקודא למלעי באורייתא, דאתמר בה (ישעיה נה א) הוי כל צמא לכו למים, ואלין דעסקין באורייתא ירתין נפש חיה משכינתא, הדא הוא דכתיב ישרצו המים שרץ נפש חיה, ועוף ועופף דא רוח דאתמר ביה (קהלת י כ) כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר, והאי איהו יהוה עמודא דאמצעיתא.

לקבליה מטטרו"ן דשמיה כשם רביה, י רישא דעופא, ו' גופא דיליה, ה"ה תרי גדפוי דבהון פרח לעילא ונחית לתתא, ואלין תרין גדפין אינון תרין הבלים ה"ה, דבהון אתמר (יחזקאל א יד) והחיות רצוא ושוב, דאינון י"ו, הבל סליק ב'י הבל נחית ב'ו, כהבל דנפיק מפומא דכבשן, והכי ימא סליק ונחית, וגלגלוי רצים ושבים. (דף פג ע"א) ובצאן לאחזרא עלמא לתהו ובהו, ובזמנא דמסתכלין בשכינתא דאיהי תחום ימא חזרין לאתרייהו, תא חזי י' איהי אמירה ודבור וקריאה, ו' קול, ה"ה הבל נחית בדבור, הבל סליק בקול, קול סליק, דבור נחית, וכד איהו סליק ונחית מלאכי אלהים סלקין ונחתין ביה, דאינון משריין וחיילין דיליה, ודא איהו רזא מי עלה שמים וירד (משלי ד ד), ופאה איהו מאן דסליק עלותין ביה, דהא עלותא איהי סלם, דבה מלאכי אלהים סלקין ונחתין לה.

אית למאן דסלקין לה לעילא, ואית למאן דנחתין לה לתתא, פד סלקין לה לעילא סלקין לה בזכוון, וכד נחתת נחתת בזכוון, האי לצדיק גמור סליקת מניה בזכוון ונחיתת ביה בזכוון, לבינוני דזכוון דיליה שקילין לחובין, איהי תליא באורא, אם חובין מתרביין על זכוון (פחות השערה), איהי סלקא ליה בחובין ונחתת ליה בזכוון, ונטיל בה אגריה בהאי עלמא, לרשע גמור דלית ליה זכו בעלמא לא לעילא ולא לתתא, סלקא מניה בחובין ונחית עליה בחובין.

הא הכא פי עוף השמים יוליך את הקול (קהלת י כ), דאתמר ביה ועוף ועופף, פגון מועף ביעה (דניאל ט כא), על פני רקיע השמים דא נשמה, דאלין דזכאן באורייתא אתמר בהון ישרצו המים שרץ נפש חיה וגומר, דירתין נשמתין מאורייתא, לאחרנין כל חד לזנוי פפום עובדוי, הדא הוא

דכתיב ביומא שיתתאה (בראשית א כד) ויאמר אלהי"ם תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וגומר, בהמה אלו עמי הארץ דעובדהון כבעירן, עליהו אתמר תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש.

תקונא שית וארבעין

בראשית ברא שית, ואינון שית גדפין דחיה, דאתמר ביה (שם כ) ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים, אינון שית ספירן דכליל האי עוף דאיהו עמודא דאמצעיתא, אית מאן דירית רוחא דקודשא בארץ אצילות מהאי עוף, ואית מאן דירית רוחא מההוא עוף דאיהו נער, שמייה בשם רביה, ואית מאן דירית רוחא מלתתא דארעא, פמה דאתמר קהלת (קהלת ג כא) מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה, ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ.

תקונא שבע וארבעין

בראשית ברא שית, ודא יומא שיתתאה, דאתמר ביה (בראשית א לא) ויהי ערב ויהי בקר יום השני, הכא תלת אומנין תננינו, אומן חד אפיק נהורין ביומא רביעאה, דהוו תליין ביומא קדמאה דאתמר ביה אור, אומנא תננינא אפיק ריחשא ממיא, הדא הוא דכתיב (שם כ) ושרצו המים, ודא הוה תליא ביומא תננינא, דאתמר ביה מים, הדא הוא דכתיב (שם ו) יהי רקיע בתוך המים, הכא מיא והכא מיא, אומנא תליתאה (אפיק עשבין וזרעין) לקבל יומא תליתאה, דאתמר ביה (שם יא) תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו, ואתמר ביומא שיתתאה (שם כח) פרו ורבו ומלאו את הארץ, מאי ומלאו את הארץ אלא ההיא דהות יבשה ביומא תליתאה, אתמר הכא ומלאו את הארץ, הדא הוא דכתיב (ישעיהו ג) מלא כל הארץ פבורו, ודא פרוך שם פבור מלכותו לעולם ועד, קדוש קדוש יהו"ה צבאו"ת (ישעיהו ג), לקבל יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד (בראשית א ט) ותראה היבשה, לקבל מלא כל הארץ פבורו. ביומא שיתתאה אתקנו שית דרגין דכרסיא, וביה אתברי אדם בצלמו, דאיהו מוכן לשבת על הפסא, הדא הוא דכתיב (שם כז) ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו, והכא תרין פקודין, חד נעשה אדם בצלמנו פדמותנו (שם כז), ותננינא ויברא אלהי"ם את האדם בצלמו.

נעשה אדם, דא פקודא למגור ית גיורא, למחוי בצלמנו בגזירו דערלה, פדמותנו בפריעה, ואם נטיר אות ברית בתרנייהו איהו בצלמנו פדמותנו ואם לאו לאו, ואי מקיים זכור ושמור בשפת איהו בצלמנו פדמותנו ואם לאו לאו, ולא אית ליה חולקא בזרעא דישראל, ואם מיחד לקודשא בריך הוא תרין זמנין בכל יומא בקריאת שמע ביממא ובליילא איהו בצלמנו פדמותנו ואם לאו לאו, ואם הוא מנח תפלין דיד ותפלין דירישא בכל יומא דאינון לקבל זכור ושמור איהו בצלמנו פדמותנו ואם לאו לאו, ואי איהו מקיים יבום וחליצה איהו בצלמנו פדמותנו ואי לאו לאו, וכלא ברחימו ודחילו דקודשא בריך הוא.

ועוד נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, למאן אמר דא (לעילא), לאינון מלאכיא דמברכין ומקדשין לקודשא בריה הוא לעילא בכל יומא בברוך וקדוש קדוש קדוש, הדא הוא דכתיב (ישעיה ו ג) וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש, ומנלן דמברכין ליה, אלא כד שאלין אייה מקום כבודו להעריצו, אמרין ברוך כבוד יהו"ה ממקומו (יחזקאל ג יב), ואנן לקבליהון מקדשין ליה בקדוש קדוש קדוש, ומברכין ליה ברוך כבוד יהו"ה ממקומו.

ואינון אמרין על ישראל נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א כו) בצלמנו דמקדשין לקודשא בריה הוא כמה דאוקימנא, וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש, כדמותנו לעומתם משפחים ואמרים ברוך כבוד יהו"ה ממקומו, ועוד לעילא נעשה אדם, הכא אתפלילו כל ספירן, דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאינון עשר, וסלקין לחושבן אדם, ואמרו בגין ישראל לתתא נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, וירדו בדגת הים (שם) אלין תלמידי חכמים דמתרביין בימא דאורייתא, דירתין מתמן נפש חיה, ובעוף השמים אלין מארי דכונן, דבזכותהון (דזכותהון) פרחין לעילא וירתין מתמן רוחא, דאיהו עוף יעופף בגדפין דפקודין דעשה, ובפיהמה אלין עמי הארץ דאתמר בהון (במדבר יד ט) אל תיראו את עם הארץ פי לחמנו הם.

ועוד נעשה אדם, שכינתא תתאה נטילת עצה מקודשא בריה הוא, דאתמר ביה (ישעיה מד יג) כתפארת אדם לשבת בית, דעמודא דאמצעייתא ושכינתא עליהו אתמר (בראשית ה ב) זכר ונקבה בראם, ואתקריאו אדם, וכגוונא דיליה אמר לתתא באדם וחוה, זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם, וכמה דקודשא בריה הוא ושכינתיה אתקרי אחת, הכי קרא לון אחד לאדם ולאבתיה, הדא הוא דכתיב (ישעיה נא ב) פי אחד קראתיו, דתפארת איהו א"ה כליל תשע ספירן, מלכות ד' עשירית ליה, כלילא מעשר דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ואיהי ד' כלילא מארבע אתון דאינון יהו"ה, קוצא דאת ד' מזרה על עשר, וד' על ארבעה, דהכי רשות תיחיד רחבו ארבעה ונבהו עשרה והא אוקמוה.

ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו (בראשית ה ב), הכא פקודא דתפלין, תא חזי כל מאן דאנח תפלין על רישיה ועל דרועיה, קלא סליק בכל יומא לכל חיוון מרפבות, ואופנים ושורפים ומלאכים דממנן על צלותין, תבו יקר לדיוקנא דמלפא דאיהו מאן דאנח תפלין, דעליה אתמר (שם) ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו. (ד' ט' ט' u) בצלמו בתפלין דרישא, כגוונא דתפלין דמארי עלמא, דאינון שכינתא עלאה תפלין על רישא (דאיהו) דעמודא דאמצעייתא, דאיהי פללא דתלת ספירן קדמאין, ועמודא דאמצעייתא כליל שית ספירן, ואימא עלאה תפלין על רישיה, איהו תפלין דאנח קודשא בריה הוא בכל יומא, בצלם אלהים תפלין דיה, דא שכינתא תתאה דאיהי קשירא ליה, ועליה אתמר (בראשית מד ל) ונפשו קשורה בנפשו, תרויהו ביחודא חדא בקשורא חדא, רצועה פריכא באעבועא שמאלא דא קדושין דילה, דאיהי טבעת פריכא באעבועא דילה, ובה איהי קשירא עמיה ואיהו עמה, הא קדושה.

בְּרַכָּה פְּלָא דְשִׁבְעֵי סְפִירָן, וְאִינוּן שִׁבְעֵי בְּרַכָּאן דְּחַתָּן, דְּאִינוּן ז' יוֹם הַשְּׁבִיעִי צַדִּיק, עֲלִיָּה אֲתַמַּר (משלי י ו) וּבְרַכּוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק, דִּירִית מְאִימָא עֲלָאָה, וְאֵת י' עַל רִישֵׁיהּ אִיהוּ חֲכָמָה י', בְּהָ אֲתַעְבִּיד ז', שִׁבְעֵי בְּרַכָּאן דִּירִית חַתָּן וּכְלָהּ, וּכְלִילָן בְּצַדִּיק יוֹם הַשְּׁבִיעִי, דְּבִיָּה מְתִיחְדִּין חַתָּן וּכְלָהּ, דְּאִיהוּ יֵאָהֲדוּנָה י", וְהָא אוּקְמוּהוּ כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְצֵי (ד"ה א כט יא) וְתַרְגּוּם דְּאַחִיד בְּשָׂמִיא וּבְאַרְעָא, וְאִיהוּ אוֹת בְּרִית, דְּלִית יְחוּדָא לְחַתָּן וּכְלָהּ בַּר מְנִיָּה.

וְיִכְלוּ הַשְּׂמִים וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם (בראשית ב א), וְיִכְלוּ בְּצַדִּיק אֲתַפְּלִילָן כָּל אַבְרָיו וְכָל סְפִירָן, כָּל אַבְרָיו דְּאִינוּן פְּקוּדִין דְּעֵשָׂה, דְּבִיָּה אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמַצּוֹתָיו וְצִוּוּנוּ לְמַעַבְדָּא כָּל פְּקוּדִין, דְּאִיהוּ כָּ"ל כְּלִיל כְּלָא וְאִיהוּ כְּלָא וּמְנִיָּה תְּלוּי כְּלָא, עֲמוּדָא דְּאִיהוּ סְבִיל שְׂמִיא וְאַרְעָא עֲלִיָּה, וּבִיָּה אֲתַעְבִּידוּ כָּל וּפְרָט וּכְלָל, וּבְגִין דָּא וְיִכְלוּ כְּלִיל שְׂמִיא וְאַרְעָא, שְׂמִים אִשׁ וּמִים וְדָא שְׂמִיאָלָא וּמִינָא, שְׂמִים עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא כְּלִיל תְּרוּיָהּ, הָאָרֶץ שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה, וְכָל צְבָאָם נִצְחָ וְהוּד דְּאִינוּן צְבָא הַשְּׂמִים, בְּגִין דְּאִיהוּ כְּלִיל שִׁבְעֵי סְפִירָן דְּשִׁבְחָ דוּד בְּהוּן לְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא הָדָא הוּא, דְּכַתִּיב (ד"ה א כט יא) לָךְ יְהו"ה הַגְּדוּלָה וְהַגְּבוּרָה וְגוֹמַר, בְּגִין דָּא אֲתַקְרִי יוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּלָל שִׁבְעֵי, וְסֻלְקִין לְשִׁבְעִין דְּחֻשְׁבָן תִּיבִין דְּקִדְוִשׁ וְיִכְלוּ.

וְיִכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי (בראשית ב ב), דָּא אִימָא עֲלָאָה דְּאִיהִי אֱלֹהִים בְּתַר דְּכְלִיל בִּיָּה שִׁבְעֵי סְפִירָן, אֲתַקְרִיאָו עַל שְׂמִיָּה בְּלָהוּ שְׁפִתוֹת שִׁבְעֵי שְׁבִתוֹת, לְבַתַּר כְּלִיל בִּיָּה תְּלַת סְפִירָן עֲלָאִין דְּכְלִיל בְּאִימָא עֲלָאָה, וְקָרָא לוֹן שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי עַל שְׂמִיָּה, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (שם) וְיִכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי הָא חַד דְּכְלִיל בִּיָּה, וְיִשְׁבּוֹת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי דָּא תְּנִינָא, וְיִבְרַךְ אֱלֹהִים אֵת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הָא תְּלַת לְאֲתַפְּלָאָה בְּעֵשֶׂר סְפִירָן, דְּלִית סְפִירָה דְּלָא אֲתַפְּלִילַת בְּעֵשֶׂר, כָּל חַדָּא בְּמַמְשָׁלָה דִּילָהּ, אֲבָל מְמַשְׁלָה דְּצַדִּיק יוֹם הַשְּׁבִיעִי בִּיָּה אֲתַקְרִיאָו כָּל סְפִירָן שְׁבִיעִית, שְׁבִיעִין תִּיבִין אִינוּן בְּקִדְוִשׁ וְיִכְלוּ, וְזָכוּר וְשִׁמּוּר הָא שְׁבִיעִין וְתִרִין כְּחֻשְׁבָן וְיִכְלוּ.

וְשִׁבְתָּ צִרְיָךְ לְתַקְנָא בִּיָּה פְּתוּרָא בְּאַרְבַּע רַגְלִין, בְּגוּוּנָא דְּפְתוּרָא דְּלַעֲיָלָא דְּאֲתַמַּר בִּיָּה (יחזקאל מא כב) זֶה הַשְּׁלָחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהו"ה, וְעֲלָהּ אֲתַמַּר (תהלים כג ה) תַּעֲרוֹךְ לִפְנֵי שְׁלָחַן, פְּתוּרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא דָּא שְׂכִינְתָא, אִיהִי מְסֻטָּרָא דְּעָפוֹן דְּאִיהוּ גְבוּרָה, וּבְגִין דָּא תְּקִינּוּ מְאִרֵי מְתִינִין שְׁלָחַן בְּעָפוֹן, וְנָר דְּלִיק לִמִּינָא בְּגוּוּנָא דְּלַעֲיָלָא, דְּאֲתַמַּר בִּיָּה מְנוּרָה בְּדִרוּם, מְטָה בְּאֲמַצְעִיתָא מְסֻטָּרָא דְּעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא.

תָּא חֲזִי שְׂכִינְתָא אֲתַקְרִיאָת פְּתוּרָא מְסֻטָּרָא דְּשְׂמִיאָלָא, וּמְנוּרָתָא מְסֻטָּרָא דִּמִּינָא, וּמְטָה מְמוּצַעַת מְסֻטָּרָא דְּעֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, וּבְגִין דָּא וְזוּגָא דִּילָיָה בְּאֲמַצְעִיתָא בֵּין עָפוֹן לְדִרוּם, וְהָא אוּקְמוּהָ רַבְּנֵי כָּל הַגּוֹתָן מְטָתוֹ בֵּין עָפוֹן לְדִרוּם הוֹיִין לִיָּה בְּנִים וְזָכְרִים וְכו', פְּתוּרָא אִיהִי סְמִיכָא עַל אַרְבַּעָה סְמִיכִין, דְּאִיהִי בְּגוּוּנָא דְּגוּפָא דְּסְמִיכִין לִיָּה דְּרוּעִין וְשׁוֹקִין דְּאִינוּן אַרְבַּע, וְצִרְיָךְ וְשִׁת נְהִמִין מִהִיא סְטָרָא וְשִׁת נְהִמִין מִהִיא סְטָרָא. (ד' ט' ע"ב).

וְרָזָא דְּמִלָּה זֶה הַשְּׁלָחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהו"ה (יחזקאל מא כב), זֶה בְּחֻשְׁבָן ו' ו', דְּאִינוּן שִׁת פְּרָקִין דְּתִרִין דְּרוּעִין וְשִׁת פְּרָקִין דְּתִרִין שׁוֹקִין, דְּהָא שְׂכִינְתָא אֲתַעְבִּידַת גּוּפָא לְמַלְפָּא בְּכָל תְּקוּנָא דִּילָהּ,

ובאלין תרין עשר פרקין דנוקבא, ותריין עשר פרקין דדכורא, מלאכיא אמרי וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש וגומר, ז"ה עם קודשא בריה הוא אח"ה, ז"ה עם שכינתא אח"ה, וכלא יהו"ה אחד, מיחד תרתייהו, ולקבל זה אל זה אמר יוד עשרים וארבע רגנות, ואינון לקבל עשרין וארבע ספרי אורייתא.

זה איהו לקבל ארבע אנפין לכל חיה לתלת חיוון, זה תניינא לקבל ארבע גרפין לכל חיוא לתלת חיוון, ודא איהו רזא דמלה וארבעה פנים לאחת וארבעה פנים לאחת להם (יחזקאל א ו), דכלהו פרחין בפתורא קדם יהו"ה בכמה רגנות, וצריך להפרא להאי פתורא אורייתא דאיהו קודשא בריה הוא, ובגין דא אוקמוהו מארי מתניתין, שנים שאוכלין על שלחן אחד וכו', ואם הוא חד אורח וחד בעל הבית, בעל הבית בוצע ואורח מברך, בעל הבית בוצע דא עמודא דאמצעייתא לעילא, ואורח מברך דא צדיק דאתמר ביה (משלי ד יח) ואורח צדיקים פאור נגה וגומר, וצדיק איהו בשבת פאורח דאתי ואזיל בכל שבת ושבת.

שבת שכינתא, בעל הבית דילה עמודא דאמצעייתא, ואיהו בוצע ופרים פרוסא דנהמא דאיהי טפה, ויהיב לאורח דאיהו צדיק ועני, ואורח מברך לבעל הבית בכל מכל כל דאינון תלת אבהו, בברכו דאתברכו אינון, דברכאן על ידי דצדיק נחתין לעמודא דאמצעייתא, הדא הוא דכתיב (משלי י ו) וברכות לראש צדיק, מאן ראש צדיק דא עמודא דאמצעייתא, תשע ברכאן אינון מעילא לתתא מפתר עד צדיק, ותשע אינון מתתא לעילא מצדיק עד פתר עלאה, וכלהו סלקין ח"י, וכלהו כלילא מנייהו.

תפלה למשה תפלה לדוד, בית הפנסת איהו פנוסא דכלהו ברכאן, תפלה איהו בגין דאיהו סוס לקודשא בריה הוא, ואיהי אתעבידת טפלה לרוכב, הכי אוקמוהו מארי מתניתין אין הרוכב טפל לסוס אלא הסוס טפלה לרוכב, אית טפל בט' ואית תפל בת', כגון היאכל תפל מפלי מלח (איוב ו ו), ותאי תפלה הכי איהי בת'.

ואיהי פוס דיין, דאיהו יי"ן חושבן סו"ד מן יסוד, וצריך ביה עשרה דברים כמה דאוקמוהו מארי מתניתין, ואינון פחשבן י' מן יסוד, ואינון עטור ועטוף הדחה ושטיפה ח"י ומלא, מקבלו בתרי ידוי ונותנו בימין, ויהיב עינוי ביה, ומסלקו מן הקרקע טפה, ומשגריה במתנה לאנשי ביתה, עטור מסטרא דעטרה דברית מילה, עטוף עוטה אור בשלמה (תהלים קד ב), ואם הוא עני דלית ביה אלא רביעית לוג דאיהי שעורא דאת ד', אתמר (שם קב א) תפלה לעני כי יעטוף, הדחה ושטיפה, הדחה מלגאו ושטיפה מלבר, ורזא דמלה וטהרו וקדשו (ויקרא טז ט).

קם סבא חדא מבתר טולא דרבי שמעון בן יוחאי, ואמר רבי רבי שפיר קאמרתי, אבל האי פוס צריך לסלקא ליה בדרגוי, עטור מסטרא דעטרה דאיהי כתר עליון על רישא דצדיק, עטוף כגון עוטה אור בשלמה, מאי עוטה דא י' דאתעטף פאור ואתעביד אויר, והאי דאתעטף איהו חכמה, הדחה ושטיפה דאיהו וטהרו וקדשו, טהרה מסטרא דכהנא, דאתמר בכהנא טבל ועלה אתדפי למיכל בתרוומה, וקדשו מסטרא דשמאלא, הדא הוא דכתיב וקדשת את הלויים,

ח"י מסטרא דצדיק ח"י עלמין כליל ח"י ברבאן דצלותא, ומלא מסטרא דעמודא דאמצעייתא, ומקבלו בשתי ידיו ונותנו בימין, דא תהוא דאתמר ביה (דברים לג ב) מימינו אש דת למו, פי ימינה פשוטה לקבל שבים, ואיהו ימינה יהו"ה (דף פה ע"א) נאדרי בכח (שמות טו ו), תריין ידיו אינון ה"ה, חד שמאלא וחד ימינא, ובגין דא צריך לאתייבא בחמש אצבעאן, משום פום ישועות אשא (תהלים קיז ג), ונותן עיניו בו, עליהו אתמר (שם קמה טו) עיני כל אליה ישברו, ואינון תרי סמכי קשוט דאינון י' י', דאינון בת עינא ימינא ובת עינא שמאלא, ובנייהו ו' זעירא זעיר אנפין, דאיהו שוקיו עמודי ניש (שיר ה טו).

ומסקלו מן הקרקע טפח מסטרא די זעירא חכמת שלמה, ומשגרו במתנה לאנשי ביתו דא אימא עלאה, דאתמר בה ישמח משה במתנת חלקו, ובגלותא לית לן אלא ארבעה, ח"י מ"לא ש"טיפה ה"דחה, וסימניה חמשה, ואינון מסטרא דאת ה' דאיהי רביעית לחשבנא, ואיהי דל"ת עניה, בגין דאסתלק מינה ו' דאיהו שית דרגין, הפום איהו ברזא דיאהדונה"י דאיהו כ"ו ה"ס, פום בחשבנא אלהי"ם.

תקונא תמניא וארבעין

בראשית תמן תר"י תמן שב"ת, בגוונא דא ב' ראשי"ת ב"רא שי"ת, ואינון תרי שבתות, עליהו אתמר (שמות לא טז) ושגרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וגומה, תריין זמנין אדכיר הכא שבת, לקבל שכינתא עלאה ותתאה, לדרתם מאי לדרתם, אלא זפאה איהו מאן דעביד לון דירה בשבת בתרי בתי לבא, ואתפני מתמן יצר הרע דאיהו חלול שבת, ברית עולם דא צדיק, דשריין תרוייהו עליה, חד לאמלאה ליה וחד לאתמלא מיניה.

בני ישראל אינון תריין פליין נצח והוד, בגוי דישראל סבא עמודא דאמצעייתא, תלת שביעי שביעי שביעי אליון תלת אבהו, ענג שבת ונ"הר יוצא מעד"ן להשקות את הג"ן (בראשית ב ט), ונהר, אית נהר ואית נהר, אית נהר דאתקרי נהר פלגיו, ואית נהר דאתקרי נחל קדומים, עדן עלאה עליה אתמר (ישעיה סד א) עין לא ראתה אלהי"ם זולתה, האי נהר איהו ו', דנפיק מעדן עלאה דאיהו א', ואעבר בין אבא ואימא, ואזיל חמש מאות שנה, ומטי עד צדיק שביעי, ומתמן אנשקי לגנתא דאיהי שכינתא תתאה.

זפאה איהו מאן דנטיר דירה לשבת דאיהו לבא, דלא אתקריב תמן עציבו דטחול, וכעס דמרה דאיהו נורא דגיהנם, דעלה אתמר (שמות לה א) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, והכי הוא ודאי דכל מאן דבעים פאלו אוקיד נורא דגיהנם, ארבעים מלאכות חסר חד אינון לקבל ארבעים מלקיות חסר חד בשבת, ואינון עשרה דלקה אדם ועשרה לחוה ועשרה לנחש ותשעה לארעא, ובגין דא אמרו מארי מתניתין אין לוקין בשבת, דאליו מלאכות אינון חשיבין לישראל לקבל מלקיות.

יציאות השבת שבתים. אינון עקירה ותנחה, דעביד לון בבת אחת, מאן דאעקר חפץ מאתריה ואנח ליה לבר מאתריה ומרשותיה, כאלו אעקר אילנא דחיי דאיהו אות ברית, ואנח ליה ברשו נוכראה, מאן דעביד דא גרים דאעקר נשמתייה מרשות דילה, ואנח לה ברשו אחרא דאיהי מרה וטחול, ודא גרם לישראל דאתעקרו מארעא דישראל, ואתגליאו בארעא נוכראה דאיהי רשות תרבים, והכי איהו מאן דאעיל אות ברית קדש דילה ברשו נוכראה, שבתא"י איהו טחול חמ"ה, אתתא בישא מרה, שבתא"י עליה אתמר (בראשית לו כד) והבור רק אין בו מים, מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו, ואיהו רעב ועמאון וקינה והספר (דף פה ע"ב) וחשוכא וקבלא, ואיהי גלותא לישראל. וצריכין ישראל למעבד לה שנוי בכלא והא אוקמוהו, ואיהו דבור דחול דאיהו אסור בשבת, וכד לא אשפחת אתר לשריא תמן, איהי ברחת, פגוונא דשפחה דאברהם דאתמר בה (בראשית טז ח) מפני שרי גברתי אנכי ברחת.

טחול עלה אתמר (שמות ג ה) של נעליה מעל רגליה, נעל מטונה דטפה סרוחה, פי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא, דא שבת, ועליה אמרת שכנינתא פשטתי את כתנתי איכבה אלבשנה, רחצתי את רגלי איכבה אטנפם (שיר ה ג), ובגין דא צריד בר נש בשבת לשנויי בלבושין בשרגא במאכלין, וצריד למחוי מוסר מוחל על הקדש, וכל המוסר מוספין ליה נפש יתירה בשבת, וכל הגורע גורעין ליה ההיא נפש יתירה חס ושלום.

תקונא תשע וארבעין

בראשית ברא אלהים. שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה (ישעיה מ לו), מי אלה, הוא אלהים, מי ברא לאלה, שאו מרום עיניכם דא קריאת שמ"ע, ראשי תיבין שמע דמיחדין ישראל לקודשא בריה הוא פעמים, ותשפחו תמן מ"י דאיהו כללא דחמשין אתון, ובמאי צריד ליחדא ליה בשחרין, בההוא דאתמר ביה (חבקוק ג י) רום ידיהו נשא, דאיהו מרום, בגין דאיהו מרום ישפון. ורא"ו דתמן או"ר, ודא אור הפכבים, דבהון שכנינתא נפקת הדא הוא דכתיב (ישעיה מ כו) המוציא במספר צבאם, ובגין דא קריאת שמע בליליא, פמה דאוקמוה מארי מתניתין ביציאת הפכבים, ערב ובקר צריכין ליחדא לה עם מלפא, בגין דבערב היא באה עמיה, ובבקר היא שבה לגפיה (אסתר ב יד), ודא ערב דיצחק ובקר דאברהם, דתמן בעלה בינייהו ישראל.

ועוד המוציא, דא המוציא לחם מן הארץ, בגינה אתמר (ישעיה לג טז) לחמו נתן וכו', ועוד המוציא במספר צבאם, אליו רמ"ח תיבין דקריאת שמע, לכלם בשם יקרא, הדא הוא דכתיב (בראשית ב כ) ויקרא האדם שמות וגומר, דא ההוא דאתמר ביה (ישעיה מד יג) כתפארת אדם לשבת בית, דקרא שמחן לכל חיות הקודש ולכל שרפים ואופנים וצבא דלעילא, לכל חד קרא ליה בשם ידיע ובדרגא ידיעא, לאשתמודע לכל חד מאתר דאתנטיל, פגונוי דנחלי נפא דאתחזרו לאתר דאתנטילו בשליחותא, הדא הוא דכתיב (קהלת א ז) כל הנחלים הולכים אל הים וגומר, אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת, מאתר דאזלין תמן חזרין בשליחותא.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואלי שליט"א

מרוב אונים (ישעיה מ כו) דא כתר עלאה, ואמיץ פת דא חכמה, מאי פת דיליה אימא עלאה, איש לא נעדר איהו כללא דתלת ספירן, מאי איש יהו"ה איש מלחמה יהו"ה שמו (שמות טו ג), איש א' פתר עלאה י' חכמה ש' שרשא דאילנא דאיהי אימא עלאה תשובה ודאי, ועוד מרוב אונים דא עמודא דאמצעיתא, אונים דיליה נצח והוד, ואמיץ פת דא צדיק, איש לא נעדר יהו"ה איש מלחמה, והא אתמר.

קם סבא כתר טולא דרפי שמעון, ואמר רבי רבי, האי קרא הכי שמענא ליה, שאו מרום עיניכם, שאו כמו שאו ידיכם קדש (תהלים קלד ב), ודא קדש ישראל ליהו"ה ראשית (ירמיה ב ג), מרום דיליה כתר עלאה, מי אימא עלאה דברא עלמא באלה, מאן אלה, אלה ראשי בית אבותם (שמות ו יד), ואינון תלת אבהון, המוציא במספר צבאם (ישעיה מ כו) אלין צבא השמים דאינון נצח והוד, מאי מספר דלהון, אלא מספר וחסבון דכלא דא שכנינתא עלאה, לכלם בשם יקרא (שם) דא שכנינתא תתאה, דאתמר למשה בגינה (שמות לג יז) ואדעך (דף טו ע"א) בשם, מרוב אונים (ישעיה מ כו), ההוא דאתמר ביה (בראשית מח טז) וידגו לרוב בקרב הארץ ודא צדיק, ואיהו אמיץ פת איש צדיק, פת דיליה איהי פת דעובדא דבראשית, דאתמר בה (במדבר יד יז) ועתה יגדל נא פת אדני, לא נעדר משכנינתא לעלם, והאי והאי פלא קשוט, שבעין אנפין לאורייתא.

אמר ליה סבא סבא, מרוב אונים ואמיץ פת תמן אדם קדמאה, תמן אברהם יצחק ויעקב, תמן משה ואהרן, תמן דוד ושלמה, ותרין עשר שבטין, וכל נשמתין דשתין רבוא דישראל, ודכל דרין עלאין ותתאין, דאתמר בהון (דברים כט יד) כי את אשר ישנו פה עמנו עומד היום וגומר, פלהו תמן, איש לא נעדר לא חסר מנייהו חד מחשבנא, פגוונא דצבא השמים.

ועוד מרוב אונים דא כהנא, דאתמר ביה כהן און, ואמיץ פת דא אלהי"ם דאיהי אימא עלאה, דאתלבשת בגבורה וברא עלמא במדת הדין, ובגין דא איהו גבור אמיץ פת, איש לא נעדר דא יעקב, דאתמר ביה (בראשית כה כז) ויעקב איש תם, מה דאתמר בתלת אלין, אתמר בתלת עלאין, ואתמר בתלת תתאין, מספר דכלהו שכנינתא איהי מספר הימים.

תקונת המשין

בראשית ברא אלהי"ם, פתח רפי שמעון ואמר, שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה (בראשית כה כז), ראשי תיבין שאו מרום עיניכם שחרית מנחה ערבית, תלת צלותין, עליהו אתמר (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל פועמים שלש עם גבר, בגין דאינון מרפכה דתלת אבהון, ועליהו אתמר (בראשית ב ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אלה פסל את הראשונים, אלה ודאי פסיל לקדמאין דאמרו (שמות לב ד) אלה אלהי"ם ישראל, דאנון תולדין דתהו, דאתרמיז בראשי תיבין תולדות השמים והארץ תה"ו, ואינון חמש מינין דאתמר בהון בה' בראם, ואינון עמלקים גבורים נפילים ענקים רפאים, ובגין דא טרחת ה' בגינייהו בגין דבה' בראם ה' דאברהם, ועלה אתמר (ישעיה מה יח) לא תהו בראה למיתב בינייהו, לנשבת יצרה למעבד ישובא מנייהו.

ובגין האי ה', אלה דאינון תלת אבהן תקינו תלת צלותין, לנחתא בהון לקודשא בריהו הוא, לסלקא לשכינתא בהון דאיהי ה' ועירא, דעמודא דאמצעייתא איהו גופא, ותרין דרועין דיליה ימינא ושמאלא, דבהון אחיד בה, ועל גופא אסתלקת, ומאן סליק לה על גופא מ"י אימא עלאה, מי ברא אלה, וכד סלקת סלקין עמה פל צבא דלעילא, הדא הוא דכתיב (שם מ כו) המוציא במספר צבאם, וכל ישראל דאינון שתין רבוא מתיחסין בצבא דלעילא, לכלם בשם יקרא, פלהו אתקריאו על שם צבא דלעילא, איש לא נעדר מחושפנא.

ושכינתא בגלותא בזמנא דאיהו מרחקא בעלה מינה, לזמנין אתפרנסת על ידי שליח, לזמנין על ידי אבהו, לזמנין על ידי אימא, לזמנין על ידי אבא, לזמנין על ידי בניו, לזמנין על ידי דצדיק, וכלא יתיב בעלה דאיהו ו', איהו בין אבא ואימא בן י"ה, וכד איהו בין אבא ואימא, נחית לה פרנסהא על ידי אבא ואימא, וכד נחית בין תרין דרועין דאית בהון שית פרקין, נחית לה פרנסה בתרין דרועין, וכד נחית בגופא דאיהו יעקב, נחית לה מזונא על ידיה, וכד נחית בתרין שוקין דאינון (שיר ה טו) שוקיו עמודי שיש דאית בהון ו' פרקין, נחית לה מזונא על ידיה, וכד נחית בצדיק נחית לה מזונא על ידיה, וכד נחית בה (דף 19 ע"ב) דאתחבר ו' בה, לא צריך לנחתא מזונא לה על ידי שליחא בעלמא, אלא על ידיה, וכד נפיק בה, אסתלק עד אין סוף דאיהו א', מזונא דילה לאו בזכותא תליא מלתא, ולא בחיים דאינון אבא ואימא, ולא בבני דאינון נצח וחד, אלא במזלא תליא מלתא, וכד נחיתת מאתרהא ונחית קודשא בריהו הוא לדיירא עמה, אתמר ביה ובבנהא אין מזל לישראל, אלא קודשא בריהו הוא רכיב על פרו"ב דאיהו מטטרו"ן ואיהו פרו"ד, ומתפרנסת על ידיה, דאיהו עבד עולם עבד דילה, ובההוא זמנא איהי אתפרנסת על ידי שליח, וכל דא פפום עובדיהון דישראל הכי אתפרנסת.

נפאה איהו מאן דסליק לה לאתרה, ולקודשא בריהו הוא לאתריה, דאתמר ביה (ישעיה יט א) הנה יהו"ה רוכב על עב קל), הנה יהו"ה יוצא ממקומו (שם כו כא), אמר ליה רבי אלעזר אבא, וכי יכול בר נש לאחזרא לקודשא בריהו הוא לאתריה, אמר ליה אין, פמה דאשפחנא בדוד דאמר (תהלים קלב ד) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום ליהו"ה וכו', בההוא זמנא דבר נש אחזר ליה לאתריה, מה פתיב ביה ממקומו יפן ברחמיו לעמו, ובמאי חזרין ליה לאתריה, אלא בשלימו דתקונא דתקינו בצלותא, ואזכח דבתר דאמר ממקומו יפן ברחמיו לעמו, אמר המיחדים את שמו ערב ובקר תמיד בכל יום אומרים פעמים, ואינון ה"ה, דצריך לאחזרא י לגבי ה' דאיהו מקום דלעילא, ולאחזרא ו' לגבי ה' דאיהי מקום דלתתא, בגין דקודשא בריהו הוא אומי דלא יחזיר לה' דלעילא, עד דיחזיר לה' דלתתא, ורוא דמלה לא אבא בעיר וגומר (הרשע יא ט) והא אוקמוה.

תקונא חד וחמשין

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, מאי את, אלא הכי אוקמוה קדמאין, כל אתין לרפויא, ודא א"ת אורייתא כלילא מא' ועד ת', דבה אתבריאו שמיא וארעא, ועוד את השמים, שמים דא קודשא בריה הוא, הדא הוא דכתיב (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים, ואת בת זוגיה עמיה, ואת דא צדיק ונת זוגיה, הארץ מאנא דכלהו לאפקא בה זרעין ואבין, ורוא דמלה וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וגומר (בראשית ב ה).

אמר רבי שמעון ברי רוא עלאה הכא, אף על גב דכלא אתברי ואתקן בשמא דיהו"ה, דאינון את השמים, ורוא דמלה י"ה בשמים, ו"ה בארץ, הדא הוא דכתיב (תהלים צו יא) 'שמחו השמים ותגל הארץ, עם כל דא דכלא אתקן בד' אתוון, לא נחית נביעו מלעילא על זרעין ואבין דאינון שיח השדה דאיהו צדיק, ועשב השדה דאיהו עמודא דאמצעיתא, ולמה בגין דאדם אין, דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א לעבוד את האדמה.

אמר ליה רבי אלעזר אבא, שיח מנא לן דאיהו צדיק, אמר ליה ברי ביה תשפח ח"י ש', איהו כליל תלת עברי צאן, דאינון שרשא דאילנא, ודא חי עלמין, דאיהו אות בצבא דיליה, צבאו"ת איהו עמהון, כליל תלת ברגין לקבל תלת ענפין דש'.

והא ש' תלת אבהן אינון, אלא ש' עלאה ענפי אילנא, ש' תתאה שרשי אילנא, ובגין דא וכל שיח דא צדיק, וכל עשב ע"ב ש' דא יעקב כליל תלת אבהן, דאינון ענפי אילנא, וסלקין לשבעין ותריין שמקון דויסע ויבא ויט, דבהאי שמא אתבריאו עשפין ואילנין דאינון נשמתין דצדיקיא, והאי עשב עליה אתמר (תהלים קד יד) ועשב לעבודת האדם להוציא לחם מן הארץ, לחם אבירים אכל איש (שם עח כו), ואיהו נהמא דאורייתא. (דף ט"ז ע"א) דאתמר ביה (קהלת ט ז) לך אכול בשמחה לחמה, ואיהו לעבודת האדם, ה' האדם דאתמר בה המוציא לחם מן הארץ, מאי לעבודת האדם, לית עבודה הכא אלא צלותא, דאיהי פולחנא דשכינתא, עבודת יהו"ה ודאי, ועלה אתמר (תהלים קד כג) יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב, יצא אדם לפעלו דא צלותא דשחרית, ולעבודתו עדי ערב דא צלותא דמנחה, דאתמר בה (בראשית כד ג) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב.

תקונא תריין וחמשיין

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, חמש אתוון פחושפין ה', א"ד מן אדני הכי סליק לחמש, ורוא דמלה ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה (בראשית ב ו), תא חזי אתערותא צריכא מתתא לעילא, ולבתר והשקה את כל פני האדמה, והשקה ו' איהו שקיו מעילא לתתא, דאיהו נחל קדומים דאתמשך מן מוחא, והכי צריך לאתערא אתערותא בקדמיתא מאתתא, ורוא דמלה אשה פי תזריע (ויקרא יב ב) ומיד וילדה זכר, נוקבא אדני, דכר יהו"ה, בד אקדימת ברתא שליט דבורא ואתעביד יאהדונה", ורוא דמלה יהו"ה אדני חילי (חבקוק ג ט), ועל פמותי ידריכני

(ש) אליו אֶבְחֹן, לְמַנְצַח בְּנִגְיֹנֹתַי (ש) אִמָּה וְתָרִין שׁוֹקִין, מֵאֵי חֵילִי תוֹקְפָא דְכֻלָּא מְלַעֲיָלָא, חֵילִי חֵיל י' וְדָא אַבָּא, תוֹקְפָא דִילִיה נְבִיעֵו דְלִית לִיה סוּרָה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא וְהָא אוֹקְמוּהוּ מֵאָרִי מִתְנִיתִין, דְּעַד אַרְבַּעִין יוֹמִין יָכִיל לְאַחֲזָרָא נִוְקָבָא דְכוּרָא, וְאַתְהֵפֵךְ מִדִּינָא לְרַחֲמֵי, וְאוֹקְמוּהוּ בְּגִין דְּעַד פְּעֻן לִית תַּמָּן דִּיּוֹקְנָא, דְּאַתְמַר בֵּיה (בראשית ב ז) וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים, אִם בֶּן אִמָּאֵי נָטִיל שְׁעוּרָא בְּמִי, בְּגִין דְּאִיהִי שְׁעוּרָא דְנִקְוֵדָה דְּאִיהִי י' טַפְּהָ, (שְׁעוּרָא) דְּבָהּ אֶתְעַבֵּיד י"ם מ"י, וְדָאֵי נַחַל קְדוּמִים דָּא ו' דְּאַתְמַשְׁבֵּי מִן י' (ס"א ז), וְהַשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה, מֵאֵי פְּנֵי הָאֲדָמָה, אֶלְא אֵלִין אַנְפִּין דְּאִינוּן סוּמְק וְחִוּוּר וְרוּק וְאוּפְס, בְּאֵלִין בְּנוּנִין נְהִירָא הֵהִיא מְבוּעָא, דְּגִנוּנִין אִינוּן מֵהָאֵי יַבְשָׁה, נְבִיעֵו נְהוּרָא דִילָהּ (ס"א דחילָא), דְּהִכִּי אִיהוּ נְבִיעֵו לְאַרְעָא בְּנִשְׁמָתָא לְגוּפָא, כְּמָה דְּאִילָנָא לָא מִתְרַבֵּי אֶלְא בְּמִיָּא, הִכִּי יִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן עַנְפִּין דְּאִילָנָא לָא מִתְרַבֵּין אֶלְא בְּנְבִיעֵו דְּאוּרִיָּתָא.

וְרוּא דְמַלְכָּה מְעַן גְּנִים בְּאָר מֵים חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוּן (שיר ד טו), מְעַן דָּא חֲכָמָה פִּתְרָא אִיהוּ אָמוֹן מוּפְלָא, דְּבָעָא לְנִטְעָא אִילָנִין בְּגִנְתָּא, אִסְתַּפַּל בְּכָל גִּנְתָּא וְלָא אֲשַׁפַּח תַּמָּן מְבוּעָא דְמִיָּא, מָה עָבַד, אָמַר אֲפִיק מְעַן, וְלִבְתֵּר אֲטַע גֹּן, וְאַתְרַבֵּי אִילָנָא, וּבְגִין דָּא מְעַן גְּנִים, בְּקַדְמִיתָא אֲדַכְּבִיר מְעַן וְלִבְתֵּר גְּנִים, וְדָא גִין סְדָרִים דְּאוּרִיָּתָא, וּכְמָה דְּאִית גֹּן לְתַתָּא הִכִּי אִית גִּין לְעִילָא, וְהָאֵי מְעַן אִיהוּ בְּמוּחָא, אִילָנָא גוּפָא, עַנְפִּין דִּילִיה דְּרוּעִין וְרַגְלִין, וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוּן דָּא לְבָא (ב"א לְבָנִיָּה) דְּאִיהִי דְל"ת דְּלָהּ בְּגִלְוִתָּא, וְעֵלָה אֶתְמַר (במדבר כד ז) יִזַּל מֵים מִדְּלִין.

וַי לֹון לְבִנֵי נְשָׂא דְלָא מִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרִיָּתָא, דְּאַתְקִרִיאוּ עֲצִים יְבֻשִׁים דְּאִינוּן עֲתִידִין לְאַתְוֹקְדָא בְּנוּרָא דְגִיהֲנָם, וְלָא לְמַגְנָא אָמְרוּ מֵאָרִי מִתְנִיתִין דְּאִינוּן עַמְלִין וְיִרְתִּין גִּיהֲנָם, וְאַף עַל גַּב דְּמִתְרַבֵּי אִילָנָא דְּאִיהוּ גוּפָא דְּאוּרִיָּתָא, וְלִית לִיה אִיבָא דְּאִינוּן פְּקוּדִין דְּעֵשָׂה, מָה כְּתִיב בֵּיה (דברים פ כ) רַק עֵץ אֲשֶׁר תִּדַע כִּי לֹא עֵץ מֵאֲכָל הוּא אוֹתוֹ תִשְׁחִית וְכִרְתָּ, וּבְגִין דָּא אָמְרוּ מֵאָרִי מִתְנִיתִין דְּלִית מְדַרְשָׁא עָקֵר אֶלְא הַמְעֵשָׂה אִיהוּ עָקֵר. (ד' 99 ט' ע"ב).

תקונת חמשין ותלת

בְּרַאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים תַּמָּן ב"ת, תַּמָּן א"ם דְּהוּא א"ם מֵאלֹהִים, וְאִינוּן גֹּן עֲלָאָה גֹן תַּתָּאָה. פִּתַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (בראשית ב ל), וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים גֹּן בְּעֶרְן מִקְדָּם וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר יָצַר, וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים גֹּן דָּא שְׁכִינְתָּא, בְּעֶרְן דָּא אִימָא עֲלָאָה, מִקְדָּם אַבָּא עֲלָאָה, וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר יָצַר דָּא עַמּוּדָא דְּאַמְצְעִיתָא, וְעֵלָיָה אֶתְמַר (שם ב ז) וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָא מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשֻׁמַת חַיִּים וְגוֹמֵר, וַיִּיצֶר צִיִּיר לִיה בְּתָרִין עֲלָמִין בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשֻׁמַת חַיִּים דָּא נְשֻׁמַת כָּל חַי, וַיְהִי הָאָדָם דָּא רִוּחָא דְחַיִּי, לְנַפְשָׁא חַיָּה דָּא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה.

ועוד ויטע יהו"ה אלהי"ם גן דא אורייתא דבכתב, ערן דא עדינא דאורייתא, ושוני תמן את האדם דבריאה, ומה פתיב ביה (ישעיה יז יא) ביום נטעה תשגשגי. ויצמח יהו"ה אלהי"ם וכו' (בראשית ב ט), יהו"ה אלהי"ם אבא ואימא, כל עין נחמד למראה (שם) דא עמודא דאמצעייתא, דכל גוונין שפירין ביה אתחזיין, ובגין דא נחמד למראה, תפארת שפירו דכל גוונין, וטוב למאכל דא צדיק.

אמר ליה רבי יהודה, והא כל עין פתיב, אי הוה אמר עין שפיר, אבל כל עין פתיב, אמר ליה ודאי הכי הוא, דבכל אתר. כ"ל צדיק איהו, אבל פלא חד, כל דא צדיק, עין דא עמודא דאמצעייתא, דגוף ובגית חשבינן חד, אבל בהאי קרא כל עין נחמד למראה וטוב למאכל דא צדיק, למראה דא שכנינתא דאתמר בה (כמדבר יב ו) במראה אליו אתודע, ועין החיים דא עמודא דאמצעייתא, דאיהו עין החיים דלעילא דאתמר בה (קהלת ז יב) החכמה תחיה בעליה.

אמר ליה דא שכנינתא תתאה איהו גן, דמתמן עין החיים נטוע, פמה דאתמר (בראשית ב ט) ועין החיים בתוך הגן, מאי מן האדמה, אלא דא שכנינתא עלאה, דמינה אתנטע כל עין דאיהו צדיק, כ"ל איהו מסטרא דמ", דהכי סליק לחשבון כ"ל מ", ובגינה אתמר (איוב לח כט) מפטן מי יצא הקרח וגומר, דאיהו הקרח הנורא.

ועין הדעת טוב ורע איהו לתתא, עין הדעת טוב דא מטרוון, ורע דא סמאל ובגין דא ועין הדעת ו' אתא לרבויא, דאיהו אתי מאתר אחרא, עין הדעת טוב ורע, ועוד ויצמח יהו"ה אלהי"ם מן האדמה כל עין, דא איהו צמח צדיק (ירמיה כג ה) ומתחתיו יצמח (זכריה ו יב), תא חזי כל מאן דנטיר ברית, והוא בר דיהיב ליה קודשא בריה הוא, עליה אתמר (בראשית ב ט) ויצמח יהו"ה אלהי"ם כל עין נחמד למראה ברין דאורייתא, וטוב למאכל בפקודין דאורייתא, אבל ברא אחרא דלא אתעביד בדחילו ורחימו דקודשא בריה הוא, מה פתיב ביה (שם) ועין הדעת טוב ורע, ודא ערבוביא דטוב ורע, מעורב ממצה ושאר.

ובגין דא מני קודשא בריה הוא לישראל לנטרא גרמיה פפריה ורביה, דדא הוא דכתיב (שם יז) ומיעין הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, טוב מסטרא דדם טהור, ורע מסטרא דדם נדות, דהאי בר גרים אבנדא דתרין עלמין, דדא הוא דכתיב (שם) כי ביום אכלה ממנו מות תמות, מות בעלמא דין, תמות בעלמא דאתי.

תקונא חמשין וארבע

בראשית ברא אלהי"ם, את השמים עין החיים, ואת הארץ כל עין נחמד למראה, והארץ הייתה תהו ובהו דא עין הדעת טוב ורע, ודא רזא תהו עמק רע, בהו עמק טוב, ודא עין הדעת טוב ורע, כי שם בלל יהו"ה שפת כל הארץ (שם יא ט), ומחכא נפק כל ערבוביא דטוב ורע, דאיהו רזא דצדיק ורע לו רשע וטוב לו. (דף פח ע"א).

תקונא חמשין וְחמש

בְּרֵאשִׁית בְּרָא בִּי"ת רֵא"ש, וְאֵינוֹן אָבָא וְאִמָּא, בְּרָא תְּרַגּוּם בְּרָא. אֵיהִי עֲמוּנָא דְאִמְצָעִיתָא, וְעֵלְיָה אֲתָמֵר (בראשית ב' ט') וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, אֵית עֵדֶן וְאֵית עֵדֶן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים לו ט) וְנִחַל עֲדֻנְיָה תְּשֻׁקָם, עֲדֻנְיָה וְדֵאֵי, דָּא עֵדֶן עֲלָאָה כְּתֵר עֲלָאָה, עֵדֶן דְּלִתְתָּא דָּא י', וְאֵית עֵדֶן דְּלִתְתָּא וְדָא אִמָּא עֲלָאָה דְאֵיהִי ד', אֵיהִי עֵדֶן לְגַבֵּי נִהָר דְּלִתְתָּא מִינָהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן.

תָּא חֲזִי כְּמָה נְהָרוֹת אֵינוֹן מִשְׁפָּיִן דָּא מִן דָּא, אֵית נִהָר וְאֵית נִהָר, אֵית נִהָר מִנְהוּרָא דְלְעֵילָא דְאֲתָקְרִי נִהָרָא דְמִינָא דְאֲוִרִייתָא, דְאֲתָמֵר בְּהַ (משלי יג יד) תְּנִירַת חֲכָם מְקוֹר חַיִּים, וְאֵית נִהָר דְאֲתָקְרִי נִהָר פְּלָגִיו, דְכְּמָה פְּלָגִין עֲמִיקִין תְּלִיין מִינָהּ, דְאֲתָמֵר בְּהוֹן (שם כא א) פְּלָגִי מִים לֵב מְלֶךְ וְגוֹמֵר, וְאֵית נִהָר דְאֲתָקְרִי נִחַל קְדוּמִים, דְאֲתָמֵשֶׁךְ מֵעֲלָאִין, וּמִינָהּ תְּלִיין שְׂבַעַה נְהָרוֹת, דְאֲתָמֵר בְּהוֹן (תהלים צח ח) נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ כַף יְחַד הַרִים יִרְנְנוּ, וְאֵית נִהָר דְאֲתָקְרִי נִהָר דִּינוֹר מְסֻטְרָא דְשְׂמָאֲלָא, דְאֲתָמֵר בִּיהַ (דניאל ז ט') נִהָר דִּינוֹר נְגִיד וְנִפְק מִן וְגוֹמֵר, וְנִהָר בְּכַל אֲתֵר אֵיהִו ו', מְסֻטְרָא דְאָבָא וְאִמָּא אֲתָקְרִי נִחַל קְדוּמִים, וּמְסֻטְרָא דְעֵדֶן עֲלָאָה אֲתָמֵר בִּיהַ (תהלים לו ט) וְנִחַל עֲדֻנְיָה תְּשֻׁקָם.

וּמְסֻטְרָא דִּימִינָא אֲתָקְרִי נִהָר פְּלָגִיו, וּמְסֻטְרָא דְשְׂמָאֲלָא אֲתָקְרִי נִהָר דִּינוֹר, וּמִינָהּ תְּלִיין שְׂתִין עֲנָפִין דִּינוֹרָא דְאֲתָקְרִיאוּ שְׁשִׁים גְּבוּרִים, וְאֵינוֹן שְׂתִין פּוֹלְסִין דִּינוֹרָא דְמַחִיוּהָ לְמִטְטְרוֹן, וּמְסֻטְרָא דִּימִינָא וְשְׂמָאֲלָא אֲתָמֵר בְּכַל נְחָלִין דְּתְלִיין מִינָהּ, נִהָרִי נְחָלִי דְבִשׁ וְחִמָּאָה, וְנִחַל עֲדֻנְיָה דָּא נִהָר דְנִפְיָק מֵעֵדֶן, דְאֲתָמֵר בִּיהַ (בראשית ב' ט') וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, וְהֵאֵי אֵיהִו עֵדֶן דְעֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים וְכוּ' (ישעיה סד ג), סְתִים וְגִנְיָ, דְאֵיהִו כְּתֵר עֲלָאָה, וּמִשְׁשֵׁם יִפְרֵד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים (א דְאֵיהִו ד' אֲתָנוּן דְשֵׁם בִּן ד'), אֲלִין יְהו"ה דְאֵינוֹן אָבָא וְאִמָּא בְרָא וּבְרָתָא. תָּא חֲזִי קְרַקְפָּתָא דָּא אֲל"ף, כְּגוֹנוֹנָא דָּא אַרְבַּע סְטְרִין דִּילְיָה בְּהוֹן יְהו"ה הוּא וְשְׂמִיָה חַד, (דברים ד לה) אֵין עוֹד מְלַבְדוּ בְּלֹא פְרוּד וּבְלֹא שְׂתוּף בְּלָל.

וְעוֹד וְנִהָר דָּא ו', יוֹצֵא מֵעֵדֶן דָּא י', וּמִשְׁשֵׁם יִפְרֵד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים דָּא ד', (אֲלִין אַרְבַּע אֲתָנוּן). וְעוֹד וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן דָּא אִמָּא עֲלָאָה דְאֵיהִי א' תְּנִינָא, כְּמָה דְאִוְקְמוּהוּ מְאֵרִי מִתְנִיתִין מְאֵי אֲל"ף אֲלֵה בִינָה, וְלֵאֵן אֲתָמֵשֶׁךְ בְּגוּפָא, וּמִשְׁשֵׁם יִפְרֵד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים אֲלִין תְּרִין דְרוּעִין וְתִרִין שׁוֹקִין, מְאֵן גֵּן דְאֲתָשְׁקִיָּא מִינָהּ לְתִתָּא דָּא שְׂכִינְתָּא, דְתִרִין גִּנְיָ אֵינוֹן חַד לְעֵילָא וְחַד לְתִתָּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שיר ח יג) הִיוֹשְׁבֵת בְּגִנְיָם וְהֵא אִוְקְמוּהָ.

וְאֵית נִהָר לְתִתָּא דְאֵיהִו מִטְטְרוֹן, דְאֲתָפְרֵשׁ לְאַרְבַּע סְטְרִין דְאֵינוֹן מִיכָא"ל גְּבִרִיא"ל נְוִרִיא"ל רְפֵא"ל, שֵׁם הָאֲחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסֵּבֵב אֶת כָּל אֶרֶץ הַחֲוִילָה אֲשֶׁר שֵׁם הַזֶּהָב (בראשית ב יא), וְזֶהָב אֵיהִו לְעֶפְזוֹן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (איוב לו כב) מִצְפּוֹן זָהָב יֵאָתֶה, וְרִזָּא דְמִלְהָ הוֹלְךָ אֶל עֶפְזוֹן דָּא גְבִרִיא"ל, וְלִבְתֵּר הוֹלְךָ אֶל דְרוֹם (קהלת א ו) וְדָא גִיחוּן דְתִמְן מִיכָא"ל, הַפּוֹכָא מְלֵעִילָא, דְאֲמֵר קְרָא

עליה הולך אל דרום בקדמיתא, ולבתר סובב אל צפון, סובב סובב לתרין סטרין דאינון מזרח ומערב, דאינון חדקל ופרת, דתמן אוריאל רפאל.

פישון לקבל אורייתא דבעל פה, ומתמן פישון, פי שונה הלכות, ג"יחו"ן ג' ג"זמל חסד, ותמן חינון דאתקריאו חיות הקדש מסטרא דאריה מסטרא דימינא, מסטרא דשמאלא נחש, דאתמר ביה (ויקרא יא מב) כל הולך על גחון, לאענשא ביה למאן דאעבר על אורייתא דאתיהבת מימינא, פישון (דף פח ע"ב) תמן שפיפון, לאענשא למאן דאעבר על אורייתא דבעל פה, חדקל ח"ד ק"ל, דא חריפא בלישניה וחד מסטרא דימינא, ק"ל מסטרא דשמאלא, לאולפא תרוניהו, ח"ד בשנים, וק"ל בשפון, ובגין דא פישון פי שונה הלכות, גיחון גיחון ההוא דאתמר ביה (דברים לד ו) ויקבור אותו בני, תמן שריא לסטרא דימינא, פרת כליל כלהו, האי פריה ורביה, עליה אתמר (תהלים סח יד) אם תשכבון בין שפתים, אם ודאי למעבד תמן פריה ורביה.

ובאלין ארבעה עאלו לפרהם אלין ארבעה, אלין דעאלו בקליפין חד הציץ ומת, חד הציץ ונפגע, וחד אשתמד (נ"א נפק למרבנות רעה), רביעאה דעאל במוחא דאנווא עאל בשלם ונפק בשלם, האי דאתמר ביה הציץ ונפגע, עאל בענג ולא עאל ביה בדקא יאות, אתהפך ליה לנגע, ודא נהר דיוצא מערן, דאיהו סימן ענ"ג ערן נהר ג'ן, הכא אסור וחתר טומאה וטהרה פשר ופסול.

ויקח יהו"ה אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה (בראשית ב טו), תא חזי קודשא בריה הוא אוליה לאדם אורייתא, הדא הוא דכתיב (איוב כח כז) אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה ויאמר לאדם, ודא איהו ויניחהו בגן עדן, דא גן דאורייתא, לעבדה בפקודין דאורייתא דעשה דאיהו זכור דבר, ולשמרה בפקודין דלא תעשה דאיהו שמור נוקבא, את האדם דיהו בדיוקנא דאורייתא, דא"ת לרבות אורייתא דאתיהבת לאדם מא' ועד ת', דאתיהבת מימינא ומשמאלא, דתמן פקודין דעשה ולא תעשה, פקודין דעשה מימינא לקבל ו"ה זכר"י ודא זכרונות, פקודין דלא תעשה משמאלא לקבל י"ה שמ"י, עמודא דאמצעיתא כליל תרוניהו יהו"ה שמייה, ואיהו קול השופר מסטרא דאימא עלאה דאיהו שופר, תקיעה איהי מסטרא דימינא, ושברים מסטרא דשמאלא, שלשל"ת דאיהו תרועה מסטרא דתרוניהו.

בראשית (בר"א ש"י) ברא אלהים, האי אלהים איהי אימא עלאה, דרכיבת וסליקת בתרועה (דאיהי ראש השנה הדא הוא דכתיב (תהלים מז ו) עלה אלהים בתרועה), דאתמר ביה (במדבר כג כא) לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהו"ה אלהי"ו עמו ותרועת מלך בו, תרי לך דתרועה איהי ביעקב, ואתמר ביה עלה אלהים בתרועה, יהו"ה בקול שופר סליק. תקעו בחדש שופר (תהלים פא ד) דא תקיעה, ודא ירחא דסיהרא אתפסיא, מלכיות מסטרא דמלכות דאיהו זה שמי (שמות ג טו), דתמן קודשא בריה הוא אשתמודע למלך על כל הארץ, ובה איהו המלך הקדוש המלך המשפט מסטרא דשמאלא, מלך על כל הארץ אלהים, ודא לבא לשמאלא מלכות, זכרונות זכור לזכר ודא מוחא לימינא ותמן זכרונות, שופרות דא קנה דאיהו שופר, ומתמן נפיק קול השופר דאיהו עמודא דאמצעיתא, ואיהו יהו"ה, במוחא בלבא בגופא.

ואוקמוהו מארי מתניתין, דלית פוחתין ביה מעשרה מלכיות ומעשרה זכרונות ומעשרה שופרות, דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א (נ"א יו"ד ה"י וא"ו ה"י), מלכיות ותמלוך אתה הוא יהו"ה אלהינו, זכרונות אתה זוכר זכרנו לחיים, שופרות תקע בשופר גדול.

ועוד תקעו בחדש שופר בפסח ליום חגנו, מאי בפסח דא שכנתא תתאה, ובה כתבנו לחיים, דאיהי פתיבה מסטרא דימינא ומסטרא דשמאלא, ובגין דאתאחד ביה אדפיר תרין זמנין פתיבה (נ"א דאיהו יד עלאה יד תתאה), (נ"א אמא תתאה מסטרא דשמאלא איהו) בפסח פתחיה דאתמר ביה פמכוסה ממך אל תחקור, כתבנו לחיים איהו בקרא דא (שמות לב) ותלחות מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת (שמות לב טז), מאי חרות דא ה', דאתמר בה (ויקרא כה י) וקראתם דרור בארץ, דרור איהי חרות, ו"תלחות" אינון ו"ה פרא וברתא, ואינון מעשה אלהים דאיהי אימא עלאה, מעשה איהו בתרין ידן דתמן עשיה, ומכתב אלהים בתרין ידן (דף פט ע"א) דתמן פתיבה, ואיהי חרות על הלחת, יד פותבת ויד חותמת, ואיהי חד יד הגדולה דאתמר בה (שמות יד לא) וירא ישראל את היד הגדולה, ותניינא יד החזקה דא הוא דכתיב (דברים ד לד) וביד חזקה וכו', ורוא דמלה יהו"ה אלהינו יהו"ה יד הגדולה. כו"ו במוכס"ז כו"ו י"ד החזקה, ואינון, יד עלאה מסטרא דימינא, יד תתאה מסטרא דשמאלא, וכלא כ"ח פרקין, דאתמר בהון (במדבר יד יז) ועתה יגדל נא פח אדני, ודא פח מעשיו הגיד לעמו (תהלים קיא ו), פח מעשה בראשית.

ועוד אית י"ד דאתקרי יד רמה, ודא יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ואית יד תניינא לקבלה ודא אהי"ה אל"ף ה"א יו"ד ה"א, ודא כ"ח, בזמנא דחאבו ישראל אסתלק האי פח מנייהו ואתמר בהון (איכה א ו) וילכו בלא כח לפני רודף.

ובמלאכים כתב"אל ממנא על הפתיבה, חתמי"אל על החתימה, כתבי"אל פת"ב אל"י, אל"י איהו א"ם בחושבון, זה אל"י ואנוהו (שמות טו ב), פתב כ' פתר ת' תורה ב' ברכה, וכלא אימא עלאה, איהי פתר בראש פל צדיק, ואיהי תורת יהו"ה תמימה (תהלים יט ח), ואיהי ברפת יהו"ה היא תעשיר (משלי י כב), חתמי"אל מסטרא דחקמה, ותרוייהו חיים, חכמה דכתיב (קהלת ז יב) החכמה תחיה בעליה, אימא עלאה עין חיים היא למחזיקים בה (משלי ג יח), ותרוייהו לימינא ושמאלא.

תלת אצבעין מתיחדין בקולמוס לפתיבה, ועלייהו אמר בן זומא, אין בין מים העליונים למים התחתונים, אלא כשלוש אצבעות, ותריין אצבעאן אינון דסמכין לון, ואינון פתרי גלמי דסחיפי אהדדי, רזי"אל איהו אוריאל, ועליה אתמר (שמות ג טו) וזה זכר"י עם ו"ה רמ"ה, ודא רזיא"ל, שמי עם י"ה שם"ה שמועא"ל מטטרו"ן יהוא"ל ראשי תיבין שמי, חסדיא"ל מסטרא דחסה, גבריאל"ל מסטרא דגבורה, אוריאל"ל מסטרא דעמוּדא דאמצעיתא, בכל סטרא אל"י איהו מסטרא דאם, ואינון אל"י א' פתר י' חכמה ה' אימא עלאה, דאיהי מגדל עוז שם יהו"ה (משלי יח י).

ועוד אמר ההוא סבא רבי רבי, והמכתב מכתב אלהים הוא (שמות לב טז), תרין ידן פותבות מימינא ומשמאלא, אבל חרות על הלוחות עמוּדא דאמצעיתא, (נ"א בן י"ה איהו ודא), פמה מלאכיא ספריא אית לעילא דכתבין זכוון דישראל, וכמה מלאכיא דחותמא דמלכא בידיהון דחתמין

זכוון דישראל, וכמה מלאכיאי אינון שקלין קלין וחמורין דאורייתא, תדא הוא דכתיב (ישעיה לג יח) איה סופר איה שוקל, וכד איהו חתים פטבעת המלך דאיהו ו' (נ"א י) אין להשיב, חותם איהו ו' חותם אמת, יד פותב ויד חותם ה' תתאה פותב ה' עלאה חותם, דאינון ה' אצבעאן דיד ימינא וה' אצבעאן דיד שמאלא, ה' תתאה פותב באת ו' דאיהו קולמוס, קנה דדרועא ה' עלאה חותם באת י' דאיהו כף היד.

ש"ם הדור"ש איהו צדיק, עליה אתמר (ישעיה נד) יהו"ה אלהי"ם נתן לי לשון למודים, ודא (י) יו"ד זעירא, לדעת לענות את יעף דבר (שם), אינון ה"ה, דבהון ועוף יעופף על הארץ (בראשית א כ), ונקודה דשם הכותב, והמכתב מכתב אלהי"ם הוא דא יהוהו, ש"ם הדור"ש, יהו"ה אלהי"ם נתן לי לשון למודים, לדעת לענות את יעף דבר ודא יהוהו, ידיעת קודשא פריד הוא בשכינתיה, בהאי נקודה יתהלל המתהלל השכל וידוע (ירמיה ט כג), ודא יהוהו.

כל אליו נקודין צריד לנקדא לון מקראין דאורייתא, כמה דאינון פתיבין בארץ קשוט, וכל הו"ה אית לה משמשא דרכיב עליה, ואיהי מרכבה ליה, וההיא הו"ה אית לה מנהיגא דשליט עליה, פגון דכורא על נוקבא, ולית רשו לנוקבא ולא לשלוחא דילה למעבד מדעם בלא רשות בעלה, דכל מאן המקבל (דף 99 ע"ב) איהי נוקבא, מאתר דאיהו מקבל, ורזא דמלה (קהלת ה ז) פי גבוה מעל גבוה שומר, וכגוונא דא שליחא לעילא מטטרו"ן, וכמה ממנן דתחות ידיה דאינון שליחן דשכינתא, ושכינתא איהי נוקבא, לית לה רשו לאזלא לשום אתר בלא רשו בעלה, ורזא דמלה ויקחו לי תרומה (שמות כה ב), אם אתון בעיתון דשריא שכינתי ביניכון, ויקחו לי נסיבו מני רשו בקדמיתא לאתגליא.

תקונא חמשיין ושתא

בראשית ברא אלהי"ם, אלהי"ם הא אוקמוה תמן דחילו מספרא דאת ה' (נ"א ה"), דאיהי לשמאלא, דאף על גב דאת י' איהו רחמי, באתר דשלטא ה' עלה נוקבא אתקריאת, פגוונא דא ה"י, ורזא דא אתגלייא (בי"ה ה"א וא"ו ה"א) יו"ד ה"י וא"ו ה"י (ס"א ביו"ד ה"א וא"ו ה"א) דלית בריה בלא דבר ונוקבא, דתרין שותפין אינון בברא וברתא, אבא ואימא, חד יהיב טפה דכורא וחד נוקבא, וכד שליט דכורא על נוקבא איהו דבר, וכד שליט נוקבא על דכורא איהו נוקבא, והא אוקמוהו ברזא דאשה פי תזריע וילדה זכר (ויקרא יב ב).

ורזא עלאה הכא, לזמנין אזהריקו תרין טפין, לזמנין תלת, לזמנין ארבע, לזמנין ה', לזמנין ו', לזמנין ז', ודא רזא דסליקו למטה תרין ונחתו שבעה, תרין טפין אינון לזמנין צר"י ולזמנין שב"א, תלת לזמנין אינון סגו"ל ולזמנין שור"ק, לזמנין שבע פגוונא דא ז' מן זרע, ותלת טפין צריכין נטירו מן פב"ד טחו"ל מר"ה, דאתמר בהון (בראשית ב טז) ויצו יהו"ה אלהי"ם על האדם, ואוקמוהו לית צו אלא עבודה זרה, ודא כבה, דאתמר בה כל הפועם פאלו עובד עבודה זרה,

ובגין דא לא צריך לארקא טפין אלא ברחימו, ולא בכעסא ובקטטה, וכד זריק בר נש אלין תלת טפין ברחימו אתקריאו סגולת"א, ורזא דמלה זרק"א מק"ף שופר הולך סגול"תא.

על האדם דא שפכות דמים, הדא הוא דכתיב (שם טו) באדם דמו ישפד, דא אתערותא דטפה דנוקבא דאיהי מליחה סומקא, ואי איהי סגול"ל נקודה לתתא איהי נוקבא, נקודה דלעילא דבר, וכד זריק לה במר"ה דאיהי גיהנם קטילת (לה).

לאמר (בראשית ב טז) דא גלוי עריות, ודא טחול, מאן דזריק טפה באתתיה בעציבו ובקטטה, אתגליאת ביה עריותא, ובגין דא ערות אביה וערות אמה לא תגלה (ויקרא יח ז), איהי טחול לילית, מרה אוקמא ערוה דכלא (נ"א דפלה).

אמר רבי אלעזר אפא, שעורא דעריות אינון באתר ידיע או לא, אמר ליה פרי, יהו"ה איהו י אב ה' אם ו' בן ה' בת, ה"ה אינון אשה ובתה פלה וחמותה, כפום ענפין דאילנא הכי אתקריאו, ענפין דאילנא מתפרשין לעילא באילנא, כמה דאוקמוהו ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה, ועליהן אתמר (דברים כג א) ולא יגלה פנה אביו, ואינון מתחדדין לתתא.

כגון לולב דאיהו אגודה חדא לתתא בכל אלין מינין דהדס וערבה, דאינון תלת הדסין, ותריין ערבות, ואיהו בפרודא לעילא, דענפין מתפרדין לימינא ושמאלא, ובגין דא נפרצו עליו פסול, נפרדו עליו פשר, והאי פריץ איהו פרוץ בערוה דאיהו בין ענפא וענפא, ובגין דא אתמר תמן (ויקרא יח ז) לא תקרבו לגלות ערוה, לאו צריך לקרבא אתוון דאינון יהו"ה באתר (ד' ע"א) דערוה, ורזא דערוה אתרמיז בתריין (פחד"י) אתוון ע"ר ו"ה ע"ר ר"ע בעיני יהו"ה (בראשית לח ז), ואלין ענפין (לא) אתפרשו דיהא ערוה בינייהו, לאו איהו אלא בר מאתריה דקודשא בריה הוא דאיהו אדני, הדא הוא דכתיב (תהלים ה ה) לא יגורך רע, דבספירן תשפח אב ואם וכן פחדא, כפינ"ה פין י"ה, ולית תמן ערוה, ותשפח לון לתתא אח ואחות תרוייהו ביחודא, אח איהו עמודא דאמצעיתא ד' אחות דיליה, ותרוייהו אינון חד בלא פרודא, אף על גב דצדיק איהו יחודא דכלהו.

אדהכי הא אליהו קא אזדמן ליה לרבי שמעון, ואמר ליה רבי רבי, שעורא דערין הכי איהו ודאי, בכל ספירן לית יחודא חד בחברתה כגוונא דדבר ונוקבא אלא בצדיק, דיחודא דתרוייהו לאו איהו בכל אברין דלהון אלא בבגית מילה, בשאר אברין קורבא דאחיה אית תמן ולא דיחודא, ודא איהו רזא דאילנא דענפוי מתפרשין לעילא בכל סטרא, ורזא דמלה ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרועי ידיו (בראשית מט כד), אכל לתתא פלהו אגודה אחת יחודא חדא, ובגין דא לתתא בצדיק צריך לקרבא אתוון דיהו"ה עם שכינתיה, דאיהי קורבא דילה קרבן ליהו"ה.

והכי שכינתא עלאה עם חכמה צריך לקרבא לון בצדיק, וכל ענפין תמן מתחדדין ומתקשרין ומשלבין, ומקבלין דא מן דא, וכלא על ידא דצדיק, ובלא צדיק לית קורבא דיחודא, אלא אחיה, ובגין דא חסד תמן אתקרי ו' אח וה' אחות. מסטרא דימינא, ובחאי אתר אתמר (ויקרא כ יז) ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וגומר חסד הוא, ועם כל דא דחסד הוא ונברתו

לְעֵינֵי בְנֵי עַמּוֹם, מֵאֵן דְּמַחְבֵּר אַתּוּן בְּאַתֵּר דְּפִרְוּדָא פְּאֵלוּ אַפְרִישׁ בִּינֵיהוּ, וּבְגִין דָּא וּנְכַרְתּוּ מִדְּהָא לְקַבֵּל מִדְּהָא.

וְהָכִי י"ה בִּימִינָא אֵינּוּן פְּאַחֲוָה, וְלִית יְחֻדָּא אֶלְא עַל יְדֵי דְצַדִּיק, וּבְגִין דָּא פְּהָא אַתֵּר לָא תְקַרְבוּ לְגַלוּת עֲרוּהָ (שם יח ו), וְהָכִי בְשׁוּקָא יְמִינָא וּשְׂמַאֲלָא תַּמָּן אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְלֹא צְרִיךְ לְקַרְבָּא תַּמָּן אַתּוּן, בְּזַמְנָא דְאֱלֹהִים אַחֲרִים תַּמָּן דְּאֵינּוּן מִסְפָּרָא דְעִבּוּדָה זָרָה, וְרָזָא דְמַלְחָה וַיְקַרְיָבוּ לְפָנֵי יְהו"ה אֲשֶׁר זָרָה (שם י א).

וְכָל אֵינּוּן עֲרִיזֵי אֵינּוּן סַמָּא"ל וְנָחֵשׁ, דְּתַבְעִין לְמַעַבְדַּי דִּינִין וּמַגְלִין לֹון קָדָם יְהו"ה, וּבְגִין דָּא אַתְקַרְיָאוּ עֲרִיזוֹת, וְדָא אִיהוּ רָזָא וְסוּד אַחַר אֵל תַּגְלָל (משלי כה ט), דְּדָא גְרִים גְּלוּת וְאַתְגְּלִי בִּין עַמְמִיָּא, מֵאֵן דְּגַלִּי עֲרִיזְתִּיהָ תַּמָּן הָכִי אִיהוּ אַתְגְּלִי בִּין עֲרִיזֵי דְאֵינּוּן אֱלֹהִים אַחֲרִים, וּמֵאֵן דְּמַכְסֵי עַלְיָהוּ הָכִי אִיהוּ אַתְפְּסֵי בִּינֵיהוּ, וּבְגִין דָּא וְלֹא יַגְלָה פְּנֵה אָבִיו, דָּא שְׂכִינְתָּא דְגַלְתָּ בִּין עַמְמִיָּא בְּגִין חוּבָא דָּא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ישעיה נ א) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם.

וְאַרְבַּע זְמַנִּין גַּלְתָּ שְׂכִינְתָּא בְּגַלוּתָא, בְּגִין דְּאֵעִילוּ עֲרוּהָ בִּין אַרְבַּע אַתּוּן, וְאַף עַל גַּב דְּאַתְמַר כָּל אֲלִין עֲרִיזֵי בְּסַפִּירֵן וּבְשִׂמָּא דִּיהו"ה, לֹא בְּאַתְרִיהָ דְלַעִילָא, אֶלְא כַּד שְׂכִינְתָּא גַּלְתָּ, כָּל סַפִּירֵן נְחָתוּ עִמָּהּ, וְלִית פִּרְוּדָא בָּהּ וּבִין עֲשָׂר סַפִּירֵן, וְכַד נְחָתוּ אַתְלַבְּשׁוּ בְּשִׂית יוֹמִין דְּחוּל שִׂית עַנְבִּין, חֶסֶד בְּיוֹמָא קַדְמָאָה, גְּבוּרָה בְּיוֹמָא תַּנְיִנָּא, עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה, תְּלַת סַפִּירֵן תַּנְיִנִּין בְּתַלְתָּ יוֹמִין אַחֲרִינִין, דְּאֵינּוּן רְבִיעָאָה חֲמִשָּׁאָה וּשְׁתִּיתָאָה.

וְעֲשָׂר אַמִּירֵן דָּא י' אַבָּא, חֲמִשׁ אֲזַר דָּא ה' אִימָא, שִׂית זְמַנִּין טוֹב ו' דְּאִית בְּשִׂית יוֹמֵי דְחוּל, ה' דְּהַשְּׁשִׁי ה' דִּיהו"ה, רַא"ש דְּפִרְאֲשִׁי"ת דָּא כְּתָר רִישָׁא דְכָל רִישִׁין.

וְאַמָּא אִית פִּרְוּדָא, בְּגִין דְּלִית צַדִּיק אוֹת בְּרִית תַּמָּן, וְרָזָא דְמַלְחָה אֵין אָדָם צַדִּיק בְּאַרְצֵי דְאִיהוּ אוֹת בְּרִית תַּמָּן, וּבְשִׁבְתָּ דְאִיהוּ יוֹמָא שְׂבִיעָאָה תַּמָּן קָרִיבוּ וַיְחֻדָּא דְשִׂמָּא דִּיהו"ה וְכָל סַפִּירֵן, וּבְגִין דָּא תְּלַמִּידי חֲכָמִים וְוּוּגְיָהוּ מְלִילֵי שְׁבַת לְלִילֵי שְׁבַת, הָאֵי עֲרִיזֵי אֵינּוּן וְדָאֵי לְתַתָּא, אֲבָל לְעִילָא (דף צ ע"ב) אַתְמַר (תהלים ה ה) לֹא יְגוּרְךָ רָע, וְצַדִּיק דְקָרִיב לְאַתְתִּיהָ בְּיוֹמִין דְּחוּלָא, תְּהוּא בֵּן דְעֵבִיד עֲלִיהָ אַתְמַר צַדִּיק וְרַע לוֹ, דְּגָרִים דְּאַתְעֵבִיד קַדְשׁ חוּל דְּאִיהוּ יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וּבְתַתָּא זְמַנָּא אִיהוּ רָזָא דְצַדִּיק וְרַע לוֹ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, אֲבָל לְעִילָא לִית עֲרוּהָ וְקַצוּץ וּפְרוּד וּפְרוּץ, וּבְגִין דָּא לְעִילָא (לִית לָךְ לִידְמָה לְיוֹצְרָךְ, דְּתִמָּא הָכִי דְלַעִילָא) אִית יְחֻדָּא בְּאַחַ וְאַחוֹת וּבְבֵן וּבְבַת בְּאֵם עִם בֵּן, אִם בֵּן לִית לָךְ לִידְמָה לְיוֹצְרָךְ, דְּאַנְתָּ תּוֹת גָּרִים דְלֹא תְהָא בְּדִיוֹקְנָא דִּילִיהָ לְעִילָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ישעיה נט ב) כִּי אִם עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מִבְּדִילִים בִּינֵיכֶם לְבִין אֱלֹהֵיכֶם.

וְתָא חֲזִי בְּשִׁעְתָּא דְבָעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרֵי אָדָם, הָכִי תְהוּהּ בְּעֵי לְמַעַבְדַּי לִיהָ כְּגוּוּנָא דְדִיוֹקְנָא דִּילִיהָ, בְּלֹא עֲרוּהָ וּבְלֹא פִרְצֵי וּפִירוּדָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בראשית א כו) נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, לְמַהוּי כָּל סַפִּירֵן כְּלִילָן בִּיהָ, בְּלֹא פְרוּד וְקַצוּץ, וְלֹא תִיְחַדָּא בֵּן עִם בֵּת דְאֵינּוּן אַחִים, דְעֲלִיָּהוּ אַתְמַר אַחִים תְּאוּמִים, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב (שמות כו כד) וַיְהִי תְּאֻמִּים מְלֻמְּטָה וַיְחַדְּדוּ יְהוּי

תמים על ראשו, באן אתה, אל הטבעת (שם), דא טבעת דאות ברית מילה, דאיהו שיעור לכל עריין לתתא, ושעור דיהודא לעילא, ולעילא אתמר ביה (בראשית ג כב) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, אבל לתתא אתמר ביה ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, לא תערב ביהודא טוב עם רע, ואם לאו (שם ב יז) מות תמות, אתמר הכא מות תמות ואתמר בשבת (שמות לא יד) מחלליה מות יומת.

ואדם ודאי אתעביד בדיוקנא דלעילא, ועבד תמן פרודא, ואתפריש מתמן, אמר ליה רבי אלעזר אבא איך אתעביד בדיוקנא דלעילא, דהא שמענא כמה דעות תמן, אמר ליה רבי, כד אתעביד, כלהו ספירן אתפללו בדיוקנא דנשמתייה, ונשמתייה הוה מרכבה לון כגוונא דנשמתייה, דעלה אתמר (בראשית א כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו, כגוונא דעשר ספירות בלימה, וכלהו גוונין דנשמתיין הוו נהרין בנשמתייה, והוו נהרין על אנפוי, ומניה הוו מזדעזעין עלאין ותתאין, והוו סגדין ליה בגין אלין נהרין והוו נהרין ביה, כגוונא דאדם דלעילא והוו סגדין ליה, הכי הוו סגדין לאדם דלתתא, עד דהוה אמר איהו בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני יהו"ה עושינו (תהלים צה ו), ובההוא זמנא הוה איהו שליט על כל המוני עילא ותתא.

גוון אוכף דעינא ושערוי אוכמין וכל גוונין אוכמין שפירין, אתייהיבן ביה מסטרא דאימא, חוורו דעינא וחורו דאנפין וחורו דמוחא וחורו דגרמין, אתייהיבת ביה מסטרא דאבא, דהכי אוקמוהו מארי מתניתין, דלובן שבעין ומוחא ועצמות אתייהיבו מאבא, ואוכמו דעינא ושערא אתייהיבו מאימא, וחורו ואוכמו תרנייהו אשתכחו מבתרא עלאה, אוכמו מלבר וחורו מלגו, ועליה אתמר (איוב לז כא) ועתה לא ראו אור בהיר הוא בשחקים, וכתוב אחר אומר (תהלים יח יב) ישש השף סתרו.

והא אוקמוהו חבריא, אוכמו נוקבא לחורו, ואורייתא מתמן איהי חורו מלגאו אוכמו מלבר, ולעילא אבא ואימא אמרו על עמודא דאמצעיתא ושכינתיה נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א כו), עמודא דאמצעיתא בחורו, ושכינתא באוכמו, דהא הוא דכתיב (שיר א ה) שחורה אני ונאווה, ותא חזי אימא עלאה הות אוכמא קדם ההוא נהורא דלגאו מינה, אבל כד נחתא לתתא אתחזיית גוונתא בחמש ספירן, דאינון ה' ענפין דאילנא, דרועא ימינא ושמאלא וגוף ותריין שוקין, צדיק נטיל כל גוונין, דהא הוא דכתיב (בראשית ט טז) וראיתיה לזכור ברית עולם, וראיתיה כגוונין נהרין, והכי שכינתא תתאה אתחזיית בחמש גוונין מתתא לעילא, ואלין גוונין דשית ספירן, ועלייהו אתמר (שמות כה ד) ותכלת וארגמן ותולעת שני (דף צא ע"א) ושש ועזים, וכמה דאתפלילן כל גוונין מעילא לתתא בצדיק, הכי אתפלילן כל גוונין מתתא לעילא בעמודא דאמצעיתא.

תא חזי ארבע ענפין רברבין הוו באילנא, ואינון הוו תריין דרועין ותריין שוקין, וכלהו בשעורא דאת ו' עלאה, ובכל אמה ה' ענפין זעירין דאינון זרת, דאתמר ביה (ישעיה מ ב) ושמים בוצרת תבן, ואינון שעורא דה', ועל ה' ענפין הוה י' דאיהו כף היד, ודא איבא דאילנא, וכמה שרטוטין

מַרְקָמָן בְּכַף דְּיָה, דְּאִינוּן גְּוֹנִין שְׁפִירִין דְּאִיבָא, דְּבַהוּן אֲתַפְתַּחַת שׁוֹשְׁנָה דְּאֲתַעְבִּידַת מִינָה אִיבָא,
וְאִינוּן בְּפִתּוֹר וּפְרַח, לְשֵׁשֶׁת הַקְּנִים הַיּוֹצְאִים מִן הַמְּנוֹרָה (שמות כה לג), וְאַלְיָן תְּלַת תְּלַת גְּרָמִין בְּדְרוּעָא
יְמִינָא, וְתְלַת בְּדְרוּעָא שְׂמָאֲלָא, מְנַרְתָּא גּוּפָא דְּאֲמַצְעִיתָא.

בְּרִי בְּכַל אֲלִין תְּקוּנִין בְּרָא לְאָדָם וּבַת זִוְגִיָּה, (ו"א) וְאִיהוּ עֶבֶד פְּרוּדָא לְעִילָא בִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ, דְּגָרִים לְסַלְקָא שְׂכִינְתָא מִקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הַכִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְלִיק מִנִּיהּ
בַּת זִוְגִיָּה, וְאֲסַתְלַק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִנִּיהּ, דְּבַאֲתַר דְּלָא שְׂרִיא שְׂכִינְתָא תְּמֹן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לָא שְׂרִיא תְּמֹן, וּמְנַלָן דְּאֲסַתְלַק בַּת זִוְגִיָּה מִנִּיהּ, כְּמָה דְּאֲתָא אָמַר (בראשית ב יח) וַיֹּאמֶר יְהוָה
לֹא טוֹב הָיִית הָאָדָם לְבַדּוֹ, וְדָא גָרִים לְיַעֲקֹב דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (שם לב כה) וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ, וּבְהַהוּא
זְמַנָּא נִצַּח לִיהּ סַמְא"ל, לְיַגַּע בְּכַף יָרִיכוֹ (שם כו), בְּאֵן אֲתַר פְּרַח בְּגִיד הַנְּשָׂה, דְּפְרַח י' מַגִּיד הַנְּשָׂה
דְּאִיהִי י' דְּיַעֲקֹב, וְאֲשַׁתָּאֵר אִיהוּ עָקֹב, דְּאִיהוּ דָשׁ בְּעָקֹב, וְדָא רָזָא וַיְדוֹ אוֹחֲזֵת בְּעָקֹב עֲשׂוֹ (שם
כה כו) (דְּאִיהוּ דָשׁ בְּעָקֹב בְּגִלוּתָא וּבְעוֹלָא דְּמַלְכוּתָא דְּשַׁבְעִין אוּמִין דְּהוּא לְזַנְב וְלֹא לְרֹאשׁ).

כְּמָה דְּגָרִים אָדָם דְּשְׂכִינְתָא אֲתַפְרִשַׁת מִקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאֲתָא אָמַר (ישעיה נ א) וּבְפִשְׁעֵיכֶם
שְׁלַחַה אֲמַכֶּם, וְאֲשַׁתָּאֵר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יַחֲדָא בְּלָא מְטְרוּנִיתָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (ישעיה נז א)
הַצְדִּיק אָבָה, מֵאִי אָבָה, אָבֵד לְמְטְרוּנִיתָא, וּבְגִין דָּא לֹא טוֹב הָיִית אָדָם לְבַדּוֹ (בראשית ב יח) אֲעֻשָׂה
לוֹ עֵזֶר כְּנַגְדּוֹ (שם), דָּא אַחְרָא, דְּלִית אִיהִי בַת זִוְגִיָּה, מְסַטְרָא דְעֵין הַדַּעַת טוֹב וְרַע, בְּאֲסוּר וְהִיתַר
טוֹמְאָה וְטַהֲרָה כְּשֵׁר וּפְסוּל דִּם טַהוֹר וְדִם נָדָה, וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהוּ זְכָה נַעֲשָׂה לוֹ עֵזֶר, לֹא זְכָה
כְּנַגְדּוֹ, דְּאֲסַתְלַק מִנִּיהּ אֲתַתָּא דְּאִיהִי עֵין הַחַיִּים, דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (משלי ג יח) עֵין חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים
בֵּיהּ, רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּת (קהלת ט ט), דְּעֵלָה אֲתַמַּר (בראשית ג כב) וְלָקַח גַּם מַעֵץ הַחַיִּים
וְאָכַל וַחִי לְעוֹלָם, דְּאִיהוּ הִנֵּה חֲרוּת עַל הַלּוּחוֹת, חִירוֹ מִמְּלֵאךְ הַפְּוֹת, חִירוֹ מִשְׁעַבְדֵי מַלְכּוּת,
חִירוֹ מִכָּל מַרְעִין בִּישׁוּן, מַעֲנִיּוּתָא וְטַפְשׁוּתָא וְצַעֲרָא וְדוּחְקָא וְכַפְנָא, וְעֵלָה אֲתַמַּר (דברים ח ט) אֲרִץ
אֲשֶׁר לֹא בְּמַסְפְּנוֹת תֹּאכַל בֵּיהּ לֶחֶם וְכו'.

אֲסַתְלַק מִנִּיהּ, וְאֲתִיֵּיב לִיהּ אַחְרָא מְסַטְרָא דְּסִיחְרָא, דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (קהלת ג ב) עַת לְלֶדֶת וְעַת לְמוֹת
וְכו', דְּאִיהִי פְלַגוּ דִּילָה חַיִּים עוֹתָרָא, וּפְלַגוּ דִּילָה מְוֹת עֲנִיּוּתָא, כְּגוּנָא דְּלִבָּא דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (שם י ב)
לֵב חֲכָם לִימִינוֹ וְלֵב פְּסִיל לְשִׁמְאָלוֹ, תְּרִין בְּשׁוּתָפוֹ, וּבְגִין דָּא אִם זְכָה עֵזֶר בְּמִלּוּיָא דְּסִיחְרָא, וְאִם
לָא זְכָה כְּנַגְדּוֹ בְּחֶסְרוּנָה דְּסִיחְרָא.

עֲרִיּוֹת מְסַטְרָא דִּי"ה, עֲרִי"ה תַעֲזוֹר קְשִׁתָּהּ (חבקוק ג ט), עֲרִיּוֹת מְסַטְרָא דְּו"ה לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת
עֲרִי"ה (ויקרא יח ו), וְדָא לִילִי"ת דְּאִיהִי עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ (שם יז), דְּאִינוּן ה"ה, עֲרוֹת כְּלִתָּהּ (שם טו)
דָּא י' זְעִירָא דְּאֲדַנִּי, דְּאִיהִי בְּלָה הָאֲמוֹנָה בְּשִׁיר הַשִּׁירִים. תָּא חֲזִי שְׂכִינְתָא תַתָּא אֲתַקְרִיאַת
בְּתָהּ מְסַטְרָא דְּאִימָא עֲלָאָה, בְּלָה מְסַטְרָא דְּכ"ל כ"ל ה', אַחוֹת מְסַטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא,
שְׂאֵר בְּשָׂרוֹ (שם ו) מְסַטְרָא דְּהוּא דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (בראשית ו ג) בְּשִׁגְם הוּא בְּשָׂר, מְסַטְרָא דְּדַרְגִּיָּה. (דף

תקונא שבע וחמשיין

בראשית תרי שב"א, ואינון תריין נקודין תרי יצירות, דאתמר בהון (בראשית ב ט) וייצר יהו"ה אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים, ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכו'. תא חזי כמה נשמתיין וכמה ציורין צייר קודשא בריה הוא בדיוקנא דמרפבות דלעילא, דאינון חיות הקדש, דירתין בני נשא נשמתיין מנייהו, ואיתי קודשא בריה הוא לאדם בגלגולא על פלהו, לראות מה יקרא לו, ולא אשפח עזר בהון, הדא הוא דכתיב (שם יח) ולאדם לא מצא עזר פגגדו, ואיהו קרא לון לכל חד שמחן כפום חילא דלעילא, דאתמר בהון (ישעיה מ כו) המוציא במספר צבאם לכלם בשם יקרא, לכל חיה ומלאך ואופן קרא לון בשם ידוע, לכל חד על מתכונתו בעבודתו ובמשמרתו.

תא חזי אדם הוה ידע כל מלאך ואופן וחיה ושפה, כל חד דהוה ממנא על שליחותיה, ונהו ידע כל שמא דכל חד דהוה כפום שליחותיה, והכי הוה קרי ליה, דהכי אשפחנא בספר רזיא"ל דאתיהיב לאדם קדמאה, דמטרו"ן קרא ליה קודשא בריה הוא שמחן סגיאין, לזמנין אתקרי מיטטור"ר (מי"מטור) בזמנא דממנא על מטרא וזמנין אתקרי פתחו"ן סגרו"ן (אטימיו"ן) (נ"א אטמון), אטמו"ן בזמנא דאיהו אוטם חובין דישראל, סגרו"ן בזמנא דסגר תרעין דצלוחתא, פתחו"ן בזמנא דפתח תרעא דצלוחתא, (פסקו"ן) (נ"א פסקו"ן) בזמנא דפוסק הלכות דמתניתין במתיבתא תתאה, והכי כל שמחן כפום שליחותיה, והכי כל מלאך אשתני שמיה כפום שליחותיה, הדא הוא דכתיב (שופטים יג יח) למה זה תשאל לשמי והוא פלאי, וכפום ניסא דעבדין הכי איהו שמייהו.

ולכל שליחותא ושליחותא דלהון אית רגעא ושעתא ידיעא, ומזל ידיע, ויום ידיע, וככב ידיע, ותמן אשתני, האי מלאך אתקרי בששים רבוא שמחן דמלאכיא, הוא אתקרי חסדיא"ל בזמנא דעביד חסד עם עלמא, גבריא"ל בזמנא דעביד גבורה בעלמא, סתוריא"ל בזמנא דסתיר בני עלמא בגדפוי מאלין מלאכי תפלה, הדא הוא דכתיב (תהלים צא ד) ותחת פנפיו תחסה צנה, ואתקרי חתמיא"ל בזמנא דחתים זכוון וחובין על בני עלמא, כתביא"ל בזמנא דכתב חובין וזכוון.

וכל מלאכא כפום שמיה אית ליה קרא באורייתא, כתביא"ל על שם (שמות לב טז) והמכתב מכתב אלהים הוא וגומר, זכריא"ל על שם זכר ברית אבות, ואית ליה קרא זכרנו לחיים, ואתכפניא בזכור, שמריא"ל בשמור, חסדיא"ל בחסה, גבריא"ל בגבורה, צדקיא"ל בצדק, רפא"ל (ברפואה, יתוא"ל) בתפארת, מלכיא"ל במלכות, לית מלאך דלית ליה עקרא ויסודא בספירן, וכל ספירה אית לה שם ידיע והוי"ה ידיעה, וכל שמחן תמן אית לון עקרא ויסודא.

והאי פללא נקוט בידך דכל ממנן דלעיל שמחן דלהון תליין בספירן ושמחתהון כל חד אית ליה קרא על שם שמא דיליה.

וְכָל מְלָאכְיָא דְסוּסֵיהוֹן סוּסֵי אִשָּׁא, וּמְרַבְבוּתֵיהֶן אִשָּׁא וְקִשְׁתוֹתֵיהוֹן אִשָּׁא וְרוּמְחֵיהוֹן אִשָּׁא, וְכָל
מְאִנֵּי קַרְבָּא דְלֵהוֹן אִשָּׁא, יְסוּדֵיהוֹן בְּגַבְוֵרָה, וּמְלָאכְיָא תַּפְלָה דְאִנּוּן אִשָּׁא, יְסוּדָא דְלֵהוֹן בְּגִיחָנָם,
וְאִית מְלָאכְיָא דְאִתְמַר בְּהוֹן (תהלים קד ד) עוֹשֶׂה מְלָאכְיוֹ רַחוּת, יְסוּדָא דְלֵהוֹן בְּעַמּוּדָא דְאִמְצָעִיתָא,
וְאִית מְלָאכְיָא דְאִנּוּן מְמִיָּא דְרַקִּיעָא, דְאִתְמַר בְּהוֹן (שם קמח ד) וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמַיִם, מִסְטָרָא
דִּמְיִנָּא, בְּלֵהוֹן עֲקָרֵיהוֹן לְעִילָא, וְלִית מְלָאכְיָא דְלֵא אֲשַׁתְּפַח בֵּיה שֵׁם יְהו"ה, דְאֲשַׁתְּפַח בְּכָל
אֲתָר, בְּגוּנָא דְנִשְׁמַתָּא דְאֲשַׁתְּפַחַת בְּכָל אֲבָר וְאֲבָר, וּבְגִין דָּא אִית לְבָר נִשְׁ לְאִמְלָכָא יְהו"ה בְּכָל
סְפִירוֹ, וּבְכָל פְּרַסְיָו, וּבְכָל מְלָאכְיָא, וּבְכָל אֲבָר וְאֲבָר דְבַר נִשְׁ, דְלִית אֲתָר פְּנּוּי מְיִנָּה לָא בְּעִלְאִין
וְלֵא בְּתַתְּאִין, יְהו"ה לָא אֲתַקְרִי בִּיחּוּדָא דְאַרְבַּע אֲתָנוּן אֲלֵא בְּעֵלֵת הָעֲלוֹת דְמִיחַד לוֹן, וּבְגִין
דְאִיהוּ מִיחַד (דף צב ע"א) אַרְבַּע אֲתָנוּן, בֵּיה אֲתַקְרִיאֵו יְהו"ה בִּיחּוּדָא חֲדָא יְהו"ה אֲחַד וְשִׁמּוֹ אֲחַד,
וּבְגִין דָּא שְׁוֵי אֲמוּנָה דִּישְׂרָאֵל בְּאַרְבַּע אֲתָנוּן אֲלֵין, וְכָל שְׁמֵהֶן שְׁוֵי כְּפִיִּין לְשִׁמָּא דָּא, לִית שְׁמָא
עַד אִין סוּף וְעַד אִין תַּכְלִית רַבְרָבָא וְשִׁלְטָנָא מִן דָּא, לְעִילָא עַד אִין סוּף, וְלִתְתָּא עַד אִין תַּכְלִית,
וְכָל חֵי'לִין וּמְשָׁרְיִין מְיִנָּה דְחֵלִין וּמְזַדְעִיָּין.

תְּקוּנַת תַּמְנֵיָא וְחַמְשֵׁין

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים (אֵיחָי) אֶת, בַּת יְחִידָה אֵיחָי בַת מְלֹךְ פְּנִימָה, (אֵיחָי) אֶת אֲמַתָּא דִּילָהּ, וְעִלָּהּ
אֲתַמַּר (בראשית ב כא) וַיַּפֵּל יְהו"ה אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן וְכו', מֵאִי וַיִּסְגֹּר, פְּתַח רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וַיִּרְיַחוּ סוּגְרַת וּמְסוּגְרַת (יהושע ו טו), מֵאִי וַיִּרְיַחוּ, דָּא אֵיחָי יֶרַח דְאֵיחָי גּוּפָא דִילָהּ,
אֲמַתָּא מְבַרְתָּא דְמְלָכָא, דְאֵיחָי נְקוּדָה דִּילָהּ, סוּגְרַת וּמְסוּגְרַת מְלָגָאוּ, בְּגוּנָא דָּא פ.

וּבְגִינָה אֲתַמַּר (שמות כה כז) לְעַמַּת הַמְּסוּגְרַת תַּהֲיִינָה הַטְּבָעוֹת וְגוֹמַר, מֵאִי הַטְּבָעוֹת אֲלֵין תְּרִין אֲוִדְיִין
דְלָבָא דְאִנּוּן עֲגוּלִין פְּטַבְעוֹת, וְלָבָא אֵיחָו לְשִׁמָּאֲלָא, הָכִי פְתוּרָא צְרִיף לְשִׁמָּאֲלָא, שְׁלַחֵן בְּצַפּוֹן,
לְבַתִּים לְבַדִּים (שם), מֵאִי לְבַתִּים אִנּוּן תְּרִי בְתֵי לָבָא, מֵאִי לְבַדִּים אִנּוּן תְּרִין בְּלִיָּין, תְּרוּוֹיְהוּ לְבָר,
עֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר (שם כו כד) וְהָיוּ תְאֻמֹּם מְלֻמְטָה, תְּרִי פְנֵפִי רִיָּאָה, וְיַחְדָּיו יְהִיוּ תַמּוּם עַל רֵאשׁוֹ, וּבְגִין
דְשְׁמִיעָה תְלִיָּא בְלָבָא, אוּקְמוּהוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין הַלֵּב שׁוֹמֵעַ.

תָּא חֲזִי, אֲתַמַּר בְּהֵאִי צֻלַע (בראשית ב כב) וַיִּקַּח, וְלָבָתָר וַיִּבֶן יְהו"ה אֱלֹהִים אֶת הַצֻּלַע, מֵאִי וַיִּבֶן,
אֲלֵא (מלכים א ח יג) בְּנֵה בְנֵיתִי בֵית זָבָל לָךְ וְגוֹמַר, וְהַבֵּית בְּהַבְנוֹתוֹ אָבֶן שְׁלֻמָּה מִסַּע נְבֻנָה, תְּרִי בְתֵי
לָבָא אִנּוּן תְּרִי בְנִינִין דְהֵאִי קָרָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב (שם טז) וְהַבֵּית בְּהַבְנוֹתוֹ דָּא בֵית רֵאשׁוֹן, אָבֶן
שְׁלֻמָּה מִסַּע נְבֻנָה דָּא בֵית שְׁנִי, וְלִקְבְּלִיָּהוּ אָמַר בְּנֵה בְנֵיתִי תְרִין בְּנִינִין, חַד אֲתַקְרִיאֵת בְּנִינָא
דְאֵימָא עֲלָאָה, וְתַנְיָנָא בְנִינָא דְאֵימָא תַתְּאָה.

וְעוֹד וַיִּבֶן, לִישְׁנָא וְאֲבָנָה גַם אֲנָכִי מִמְּנָה (בראשית ג א), בְּנִינָא דִיבּוּם, וּכְמָה דְהֵאִי נְקוּדָה אֵיחָי
סוּגְרַת וּמְסוּגְרַת, הָכִי צְרִיכָה בְרַתָּא דְאֵיחָי בְּתוּלָה, לְמִיחָיו סְגוּרָה וּמְסוּגְרַת בְּבֵית אֲבִיָּה, (שם כד)
בְּתוּלָה וְאִישׁ לָא יִדְעָה (שם כד טז), וְתַרְדּוֹ הָעֵינָה דָּא בַת עֵינָא, סוּגְרַת וּמְסוּגְרַת בְּעֵינָא, וְתַלַּת גּוּוּנִין
סַחְרִין לָהּ, וְעֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר (איוב לג כד) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אִ"ל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר. וְכַד נְחִית לוֹן

משה אורייתא לישראל מינה, אפר היו נכונים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה (שמות יט טו),
שלשת ימים לקבל תלת גוונין דעינא, ואיהי טמירא וסתירא בהון, ואיש לא ידעה בהון, עד
דאתפשטת מנייהו.

ובההוא זמנא דאתפשטת מאלין לבושין, אתיחדת עם בעלה בקרוב בשרא, הדא הוא דכתיב
(בראשית ב כג) עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה פי מאיש לקחה זאת, על פן יעזב איש
את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד, דבך דרפא לאתיחדא דבר ונוקבא בקרוב
בשר, ודא דבוקא (נ"א קורבא) דיחודא דלעילא, דלא יהא דבר חוצין, ובגין דא אוקמוהו מארי
מתניתין, דכד בר נש מצלי ומייחד קודשא בריה הוא בשכינתיה דלא יהא דבר חוצין בינו לבין
הקיר, שכינתיה (קרקוריה דקיר קירות הלב), דלא יעביד פרוד וקצוץ בין קודשא בריה הוא ושכינתיה,
ורזא דמלה ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו (שם כה), ערומים בקרוב בשרא בלא לבושא כלל,
ובההוא זמנא דקודשא בריה הוא ושכינתיה פחדא בלא לבושא כלל, אתמר ביה (ישעיה ל כ) ולא
יפנה עוד מזריה, והיו עיניה רואות את מזריה.

אמר ליה רבי אלעזר אבא, מאי סימא דקרא (בראשית ב כה) ולא (דף צב ע"ב) יתבוששו, אפר ליה
ברי באתר דאית ערוה אית בשת, ודא איהו ירא בשת, ומאן דלית ליה בשת בודאי לא עמדו
רגלי אבהתוי על טורא דסיני, ובשת איהו בתלת גוונין חוור וסומק וירוק באנפין, דאתמר בהון
(ישעיה כט כב) לא עתה יבוש יעקב בגוון סומק וירוק, ולא עתה פניו יחווירו (שם) בגוון חוור, ואלין
תלת גוונין דאית בהון בשת אלין אינון תלת גוונין דתלת קליפין דאגוזא, דאינון עריין דבהון
אתלבשת קשת ואתחזייה בהון.

ובגין דאינון עריות תלת קליפין, אתמר בהון אין דורשין בעריות בשלשה, ואסיר לאסתכלא
בהון, ובגין דא אסיר לעמא קדישא לאסתכלא בגוונין דקשת, ודא רזא דערלה דאית לה תלת
קליפין, דצריה לאעברא לון מאות ברית קדש, ומיד וראיתיה לזפור ברית עולם (בראשית ט טז),
ועל אלין תלת קליפין אתמר (שמות ג ה) של נעליה מעל רגליה, ומיד וראיתיה, ובזמנא דמשה הוה
מתלבש בהון, מה פתיב ביה (שם) אל תקרב הלום, מיד דאתפשט מנייהו אתקריב תמן.

ודא רזא דקרנא, דהוה נחית אשא לאדלקא אלין תלת קליפין, הדא הוא דכתיב (ויקרא ו ב) זאת
תורת העולה היא העולה על מוקדה וגומר, הא תלת גוונין דאשא, דהוה נחתין בתלת צלותין
לאדלקא ולאוקרא אלין קליפין, ובההוא זמנא הוה קודשא בריה הוא מתקרב בשכינתיה, והוה
מתקרבין אתוון דיליה י' בה' ו' בה', ובזמנא דהוה מתלבשין באלין קליפין, אתמר בהון (שם יג ו)
לא תקרבו לגלות ערוה, ולא צריה לקרנא אתוון י' בה' ו' בה'.

ובגין דא תקינו תלת צלותין בכל יומא, לאעברא תלת קליפין אלין דערלה מאות ברית דאיהי
שכינתא, ובדא שריא בתלת גוונין נהירין, דאינון פהנים לוים וישראל, דעלייהו אתמר (שיר ז ב)
מה יפו פעמיה בנעלים בת נדיב, ואינון נעילת חגין וזמנין ומועדן, דעלייהו אתמר (שמות כג יד)
שלש רגלים תהג לי בשנה, תלת קליפין עלייהו אתמר (בראשית ג כא) ויעש יהוה אלהים לאדם

ולאשתו פתנות עור וילבישם, בקדמיתא פתנות אור, ולבתר דתאבו פתנות עור, מעור דאיהו
משכא דחויא, ולשבועין שנין אתפשט תהוא (חויא) (נ"א משכא) מניה.

דתלת גוונין דלבושין דשכינתא אינון תלת ווי"ן דויסע ויבא ויט, בזמנא דמתעברין פתנות
עור דחויא, נהרין תלת גוונין דנהורא דשכינתא, ומיד וראיתיה לזכור ברית עולם, ואינון תלת
ווי"ן אינון תלת גגין דאת ב, חד לשמיא וחד לארעא וחד לימא, ומהאי ב' תליין שבועין גוונין,
ואינון שבועין ותריין, דעליהו אתמר (ישעיה יט א) הנה יהו"ה רוכב על עב קל וקא מצרים, על ע"ב
בשבועין ותריין גוונין נהירין, ומיד (שם) ונעו אלילי מצרים מפניו.

ואינון תלת גוונין רמיזין בה, ה' תלת גגין דילה אינון לבושין נהירין דפרתא דמלכא, דאיהי י'
בת עין, ואיהי חמש אלפין שנין דבריאת עלמא, ואיהי ה' זעירא דאברהם דדרגיה חס"ה, דסליק
לשבועין ותריין, ה' י' מן אלהי"ם. ה"י מן יו"ד ה"א וא"ו ה"א. (נ"א יו"ד ה"י וא"ו ה"י). ה' לבושא דכפי
על י'.

תקונת תשעה ותמישין

בראשית פי באש יהו"ה נשפט (שם כו טז), דאינון פתנות עור דצריד בהון הבדלה, פד אמרין
ישראל בורא מאורי האש, ואמרין המבדיל בין אור לחשך. (דף צג ע"א). חשך אובם, פתנות עור
דילה אובמין, דאתמר בהון (שיר ה יא) שחורות פעורב, (בראשית ג א) והנחש היה ערום מנייהו, דלכל
תיה ברא לבושין, ולכל בריין דאתבריאנו בשית יומי בראשית, ואשתארו גופין דמזיקין למעבד
ולא עביד לון, בגין דהנה ערב שבת, ודא איהו (בראשית ב ג) אשר ברא אלהי"ם לעשות, ובגין דא
והנחש היה ערום מפל חית השדה אשר עשה יהו"ה אלהי"ם (בראשית ג א), דלכלהו עבד לבושין,
וליה לא עבה, בגין דהו מזיקין דעלמא.

ואמאי לא עביד לון, בגין דהנה ליה למברי לאדם ערב שבת, ובגיניה לא ברא לון, ובגין דא
עאל קנאה בלביה דחויא עם אדם, בגין דאשתאר ערום בגיניה בלא לבושין, ואיהו גרם לבתר
דאתפשט אדם מלבושיו, וירית לון נמרוד ועשו, דהנה עשו דיוקניה דחויא, ובגין דא והנחש
היה ערום, ערום לביש, דגרם בערמה דילה נוקבא בישא סם המות מיתה לאדם ולאשתיה,
וערמה דילה הנה דפתי לחנה, בגין דדעתן של נשים קלה, ומה אמר לה (שם) ויאמר הנחש אל
האשה אף פי אמר אלהי"ם לא תאכלו מפל עץ הגן, וקודשא בריה הוא לא אמר, אלא מפל
עץ הגן אכל תאכל, דאיהו לא מני ליה דלא למיכל אלא מעץ הדעת טוב ורע, דאיהו ערבוביא
דטוב ורע, אילנא דשקרא, חד בלב וחד בפפה, לביה מלי שקרא, ופתי בפומיה במלין דקשוט.

וחויא בישא אעבר הכא על לא תענה ברעה עד שקר (שמות כ יג), ועל לא תרצה, ועל לא תנאף,
ועל לא תגנוב, ולא תשא את שם יהו"ה אלהי"ך לשוא, על לא תענה ברעה דסהיד שקרא
דאמר (אף פי אמר אלהי"ם לא תאכלו מפל עץ הגן ועל לא תגנוב דגנב דעת חנה כגוונא דא דאמר אף פי אמר אלהי"ם וגומר)

כי יודע אלהים פי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים יודעי טוב ורע (בראשית ג ה), בגין דלא תהוון בדיקניה, ועבר על לא תנאף, דהטיל זיהמא בתוה, ועבר על לא תרצח, דקטל לאדם ולתוה, דהכי ארחא דיצרא בישא מפתו לבני נשא, ולבתר סליק ואלשין ליה, ונטיל רשו ונחית ונטיל נשמה.

תקונא שתינ

בראשית דא ברי"ת, דאתמר ביה עץ החיים, והא אוקמוה, ובהפוכא תבי"ר, דגרם תבירו לאדם הראשון, ודא עץ הדעת טוב ורע, טוב איהו אילנא, ההוא דכתיב (בראשית ג ו) ותרא האשה פי טוב העץ למאכל וכי תאודה הוא לעינים, ואיבא דיליה רע, כפום חיזו דיליה הכי הוה (נ"א איהו) אתחזיא לה מלבר, כגוונא דפומא מלין שפירין מלבר, ולבא מלייא טנופין מלגאן, ודא לא הות ידעא דסם הפות הוה מלגאן דאיבא, הדא הוא דכתיב ו"תקח מ"פריו ו"תאכל, ותתן גם לאישה וגומר (ס), הרי איבא דאילנא דתמן מו"ת (מלגאן גרם לה דאכלה).

ואית קליפין דאיבא דאינון תהו ובהו וחשך ותהום, דקליפין אלין אינון רע, מוחא מלגאן טוב, אילנא דחיי קליפין דיליה שפירין ומוחא דיליה שפיר, ודא איהו עפיה שפיר ואנבה שגיא (דניאל ד ט), ואית אילנא דכוליה ביש, מוחא וקליפה בלהו מרינו, ומיין דלהון מרינו, הדא הוא דכתיב (שמות טו כג) ויבאו מרתה ולא יכלו לשותות מים ממרה פי מרים הם וגומר, ויורהו יהו"ה עץ וגומר, וביה וימתקו הפים, עץ מתוק דמניה נפקין ענפין ושרשין, דאתמר בהון (תהלים יט יא) ומתוקים מהבש ונפת (דף צג ע"ב) צופים, ובגין דא אית עץ דענפין דיליה מתיקון, ועץ דענפין דיליה מרינו, ואית מיין מתיקון ומיין מרינו, דדא לקבל דא עבר קודשא בריה הוא, ואית דאיהו פלגו דיליה מתיקא ופלגו דיליה מריא, ודא עץ הדעת טוב ורע, כגוונא דכספא מעורב בעופרת, ואית אילנא דקליפין דיליה בישין מלבר ומוחא מתיקא מלגאן, הכי תשבח בר נש ביש במלי פומוי (נ"א ובפומוי מפיך ביש מלבר) וטב בלביה מלגאן, ואית מפומוי טב ולביה ביש, האי איהו עץ הדעת טוב ורע, הכא מקינ נחש רמאי.

הכי איהו בר נש דתשבח ליה גופיה שפיר, וסימנין דיליה בלהו שפירין, ונשמתייה נפש חייבא מלגאן, ותשבח בר נש גופיה ביש בכל סימנין דיליה, ונשמתייה מלגאן שפירא, דא איהו צדיק ורע לו, אבל מאן דאיהו טב מלבר ורע מלגאן, איהו רשע וטוב לו, בגין דלא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי, טוב מלבר ומלגאן צדיק וטוב לו, ביש מלגאן ומלבר רשע ורע לו, והא אוקמוה.

טב מלגאן ולבושא דיליה ביש, דא איהו עני ורוכב על חמור (זכריה ט ט), רע מלגאן ולבושא דיליה שפיר מלבר, על האי אתמר (קהלת יו) ראיתי עבדים על סוסים, וכלא אשתמודע בעובדוי דבר נש, מאן דאיהו מלגאן, ולאן למגנא אוקמו קדמאין לא המדרש הוא העקר אלא המעשה הוא העקר, דשטיין מסתכלין בגופא דאיהו לבושא, הדא הוא דכתיב (איוב י יא) עור ובשר תלבישני, וצדיקיא בעובדין טבין.

ועוד (שמות טו כה) ויזרהו יהו"ה עץ, דא מטה דמשה, דתהו מתהפך ממטה לנחש ומנחש למטה, כגון להט תהרב המתהפכת (בראשית ג כד), ודא מטטרו"ן, דביה תהו משתמש משה רבינו, כגוונא דעמודא דאמצעייתא דהוא משתמש ביה, ותהו מנהיג תתאין ביה, אוף הכי משה דתהו כגוונא דיליה, תהו משתמש במטה, ואמאי אתקרי מטטרו"ן מטה, דלזמנין מטה פלפי זכו לצדיקיא, ולזמנין מטה פלפי חובא לרשיעיא, ובגין דא אתהפך ממטה לנחש לרשיעיא לאלקאה לון ביה, ומנחש למטה לצדיקיא למיהב לון ביה אגרא.

דהכי איהו על האי מלאכא קודשא בריה הוא, כגוונא דנשמטא דרכיב על גופא, וצדיק בהאי אתר אתמר ביה (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת אלהי"ם, כגין דאיהו מהפך דינא לרחמי, ובהאי אתר צריך שנוי מעשה, כגין דיתהפך מדינא לרחמי, ושנוי השם ושנוי מקום, וקודשא בריה הוא דאיהו מלגאנו, אתמר ביה (מלאכי ג א) אני יהו"ה לא שניתי, דאיהו רחום וחנון, לית ביה דינא כלל ולא שנויין.

וכד בר נש שליט על יצריה, נהפך נחש למטה, ואם יצריה שליט עליה, נהפך ממטה לנחש, ומיד ויגם משה מפניו (שמות ד ג), מאי ויגם, אלא הכא רמיז שנוי מקום, דברח מאתריה ומקמיה, ודא איהו רזא ותפקנה עיני שניהם (בראשית ג י), ובמאי אתפקחו, למנדע טוב ורע, דאיהו מטה כליל מתרוייהו, כד אתהפך מנחש למטה אתמר ביה צדיק וטוב לו, וכד אתהפך ממטה לנחש אתמר ביה רשע וטוב לו.

תקונא חד ושתין

בראשית דא מחשבה, אלהי"ם דא אימא עלאה עובדא, דתרוייהו דחילו ורחימו, את השמים דא קלא, ואת הארץ דא דבורא, ובכלא האבו אדם ותהו, אפרישו בין אפא ואימא דאינון מחשבה ועובדא, ובין קול ודבור דאינון ברא וברתא, ובגין דא וישמענו את קול יהו"ה אלהי"ם מתהלך בגן לרוח היום (שם), א"ת קו"ל דא (ד טז ע"א) עמודא דאמצעייתא, ושכינתא עמיה, יהו"ה אלהי"ם אפא ואימא, ואינון ארבע אתוון יהו"ה, י אפא ה' אימא ו' ברא ה' ברתא, דאינון מחשבה ומעשה קלא ודבורא, (ורזא דמלה מחשבה מצטרפא למעשה ודא רזא יו"ד דהיא י' וקלא ודבור דאיהו שמים וארץ וכל צבאם), קול דתהו אזיל כגון דא עמודא דאמצעייתא, שמע קליה דתהו אזיל כגונתא בענפי אילנא, מההוא אילנא דחאב ביה אדם קדמאה, דתהו אמר אילנא לסמא"ל תיבא נחש הקדמוני, רשע אל תגע בי, ובאן אתר תהו אזיל קלא כגונתא דאיהו אדני" דני"א, לסטרא דשמאלא, דאתמר ביה (איוב א ו) ויהי היום ויבאו בני האלהי"ם להתיצב על יהו"ה, ודא איהו לרוח היום, ומה תוון אמרין בני האלהי"ם, אלא אתו להתיצב על מימרא דיהו"ה, דכד אמר קודשא בריה הוא (בראשית א כו) נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, אמרו אינון מה אדם ונתדעהו (תהלים קמד ג), (ס"א אמרו אינון מה אנוש כי תזכרנו וגומר) (שם ח ה).

ועוד וישמעו את קול יהו"ה אלהי"ם, ההוא קלא הוה בגנתא דאיהי שכינתא, דתמן עין החיים
נטוע, חוה גרמת דאתערק אילנא מגנתא, ואדם גרים במחשבתא דיליה דאסתליק נביעו
דאילנא, דהוה נחית לגנתא, ואשתארת יפשה, יהו"ה דא אילנא, ה"ה ענפוי ושרשוי, ו' גופא
דאילנא, י' איפא דיליה, נביעו דיליה, נקודה דיליה פגוונא דא יהו"ה, דאיהו אחד ושמו אחד,
ומגלו דאתקרי נביעו אחד, פמה דאתמר (בראשית א ט) לקוו תמים מתחת השמים אל מקום אחד,
ותראה היפשה אדנ"י.

ובגין דא ויתחבא האדם ואשתו מפני יהו"ה אלהי"ם (שם ג ח), וכי יכיל בר נש לאתפסיא מניה,
והא פתיב (ירמיה כג כד) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם יהו"ה, אלא פסו פניו חרלים
(משלי כד לא), אתפסיאו אנפוי מבשת, דאתפקחו עיניהו וחזו מה דעבדו לעילא, דגרימו לאעקרא
אילנא מאתריה, ונביעו לסלקא מתמן, ודא איהו ויתחבא האדם וגומר, תמן אתפסיאו אנפיהו,
מן בשת, דתמן חאבו, פמה דהוה בתוך עין הגו, תמן אתפסיאו אנפיהו, אית מאן דאמר בתוך
עין דא צדיק, ובאתר דא ויסתר משה פניו (שמות ג ו), דאדבר מה דאירע ליה פקדמיתא, אדכיר
חוביה ואתפסי מבשת, ובגין דא זכה ותמונת יהו"ה יביט (במדבר יב ה), ודא י' דאיהו חכמה
תתאה, ואיהו איפא דאילנא, דהוה פריש צדיק, ו' גופא דברית, ה"ה דא אתר דערלה ופריעה,
ארבע אתוון הוו על צדיק דאיהו עין פרי, איהו גרים דאסתלקו מניה, ואתערק איהו מגנתא,
הכי אערק קודשא בריה הוא לאדם מגופיה, ותריד ליה מגנתיה, פמה דאת אמר (בראשית ג כד)
ויגרש את האדם.

תקונא שתינ ותרינ

בראשית תמן ב"ת, תמן א"ש (ב"א תמן אשרי), בההוא זמנא אסתלק קודשא בריה הוא משכינתיה,
ואשתארת בת יחידה, הדיא הוא דכתיב (איכה א א) איכה ישבה בדה, ורזא דמלה ויקרא יהו"ה
אלהי"ם אל האדם ויאמר לו איפה (בראשית ג ט), איפה ב"ה, אמר ליה, אף על גב דגרמת פולי האי,
ועבדת פרודא באתוון דאסתלק י' מן ה' ו' מן ה', ואשתארת שכינתא לעילא יחידאה, ושכינתא
לתתא יחידאה, בגין דא ויאמר לו איפה, אי"ה ב"ה, ויאמר את קולך שמעתי בגן, בגין דא
ואירא פי עירום אנכי ואחבא, ועוד ואחבא, רזא דמלה, ערום ראה רעה ונסתר (משלי כג ב), מאי
סתירה דבר נש, אלא תא חזי בזמנא דאית רשו למחבלא לחבל, אתמר ביה (שמות כב
ה) פי תצא אש ומצאה קוצים וכו', ובההוא זמנא ויהי כצדיק פרשע (בראשית יח כה), ובגין דא
אית ליה לבר נש בההוא זמנא לאתטמרא ולאתפסיא, דלא ישתפח בינייהו, דבההוא זמנא יש
נספה בלא משפט, ובגין דא (שם) ואירא פי עירום אנכי ואחבא, ובמאי נסתר בר נש מאלין דינים
וקטרוגין דלא שלטין עליה, בתיובתא, הדיא הוא דכתיב (תהלים צא א) יושב בסתר עליון, דא איפא
דאיהי סתר, עליון מנה דא חכמה, דלא אשתמודע אלא בה, בצל שד"י יתלונון (שם) דא איפא
תתאה, (נ"א עלאה) צל דשד"י דאיהו אות ברית קדש, דאתמר ביה (שם לט ז) אף בצלם יתהלך איש,

וְדָא שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה, דְּאִיהִי צְלָמוֹ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעֲלִיהִי אֲתָמַר (בראשית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּצַלְמוֹ מִמֶּשׁ דָּא שְׂכִינְתָא, צְלָמוֹ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּמִדְהָ דִּילִיהּ בְּשַׁעוּר דִּילִיהּ דְּלֹא אוֹסִיף וְלֹא גָרַע, מֵאִי הָאָדָם דָּא שְׂכִינְתָא, (נ"א דָּא עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא).

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְהָא בְּשְׂכִינְתָא לָא כְּתִיב בְּהַ בְּרִיָּאָה אֶלְא אֲצִילוּת, וְעוּד דְּהוּה לִיהּ לְמִימַר וַיִּבְרָא יְהו"ה אֶת הָאָדָם, מֵאִי אֱלֹהִים אֶלְא שְׂכִינְתָא אֲתַקְרִי אֱלֹהִים, וְעַל הַהִיא נִשְׁמַתָּא דְּאֲתִיְהִיבַת בְּבַר נִשְׁ אֲתָמַר וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּדִיּוֹקְנָא דְּשְׂכִינְתָא, וְעַל הַהִיא נִשְׁמַתָּא אֲתָמַר אַף בְּצִלְמֵ יִתְהַלֵּךְ אִישׁ, דְּהָא בּוֹמְנָא דְּאִסְתַּלֵּיק מִבַּר נִשְׁ נִשְׁמַתָּא לָא יָכִיל לְאֲתַנְעֵנְעָא. אָמַר לִיהּ, בְּרִיךְ בְּרִי לְעַתִּיק יוֹמִין, וּבְרִי כָּל מָאן דְּפָגְמִים הָאִי דִּיּוֹקְנָא, כְּאֵלּוּ מִמַּעַט אֶת הַדְּמוּת, וְשְׂכִינְתָא לָא שְׂרִיא תַּמּוֹן, וּבְהַהוּא זְמַנָּא שְׁלֻטִין עֲלִיהּ כָּל מְקַטְרְגִין מִסְטָרָא דְּהַהוּא פְּגִימוֹ, וְרָזָא דְּמַלְכָּה (דְּבָרִים לֹא עַל כִּי אֵין אֱלֹהִים בְּקַרְבֵי מְצַאוּנֵי הַרְעוּת הָאֵלֶּה, הַרְעוּת מְצַאוּנֵי בְּגִין דְּאִסְתַּלֵּק שְׂכִינְתָא מִנֵּי דְּאִיהִי אֱלֹהִים).

תקונא שתיין ותלת

בְּרִאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, מֵאִי אֱלֹהִים מִי אֵלֶּה, וְעַל הָאִי מִי אֲתָמַר (בראשית ג יא) מִי הִגִּיד לְךָ כִּי עֵירוֹם אָתָּה וְגוֹמַר, אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ (שם), הַהִיא דְּאֲתָמַר בְּהַ אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמַצּוֹתֵינוּ, וְהַהִיא דְּאֲתָמַר בְּהַ (תהלים א א) אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הִלָּךְ בְּעַצַּת רְשָׁעִים, דְּהָא רְשׁוֹת הַרְפִּים אִשְׁתַּ וְנוֹנִים, מֵאִי רְשָׁעִים דָּא סְמַ"ל וְנַחֲשׁ, הַהִיא דְּאָמַר עֲלֵהּ פְּרַעֲהַ (שמות ה ב) מִי יְהו"ה אֲשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקוּלוֹ, אֲשֶׁר דְּאֲתָמַר בִּיהַ (שם ב ב) אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, מִי וְדָא, דְּאִיהִי תִּיּוֹבְתָא, אִסְוֹתָא לְכָל מְרַעִין וּמְכַתְּשִׁין, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (איכה ב י) מִי יִרְפָּא לְךָ, וְעֲלֵה אֲתָמַר (ישעיהו י) וְשָׁב וּרְפָא לוֹ, רְפָאוֹת תְּהִי לְשִׁרְךָ (משלי ג ח), זְכָאָה אִיהוּ מָאן דְּתַב לְגַבֵּי בְּעֲלֵה דִּידֵהּ אִיהוּ רְזָא דְּתִיּוֹבְתָא, דִּי־חִזִּיר וַיִּתְּוֹב הַהוּא דְּרָגָא דְּרַחֵיק לִיהּ מֵאֲתֵרִיהּ, דִּי־חִזִּיר לָהּ לְאֲתֵרֵהּ וַיִּקְרַב לָהּ תַּמּוֹן, בְּהַהוּא זְמַנָּא דְּשְׂכִינְתָא מְרַחֵקָא מִבְּעֲלֵהּ, אֲתָמַר בְּבַר נִשְׁ (דברים כ כ) וְהָיוּ חֲסִידֵי תְּלוּאִים לְךָ מִנְּגֵה, חֲסִידֵי אֲתַקְרִיאַת, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (בראשית ב ז) וַיִּפַּח בְּאָפִיו נְשֵׁמַת חַיִּים, זְכָאָה אִיהוּ מָאן דְּקָרִיב לָהּ לְגַבֵּי בְּעֲלֵהּ, מֵאִי (נ"א וּמִיד) קְרוֹב יְהו"ה לְכָל קוֹרְאֵיו וְכו' (תהלים קמה יח), דְּמָאן דְּקָרָא לִיהּ בְּשַׁקְרָא רְחוּק הוּא מְנִיהַ.

אָמַת א' בְּרִישָׁא דְּאֶלְפָא בֵּיתָא, מ' בְּאִמְצָעִיתָא, ת' בְּסוֹפִיָּה, (נ"א ד' אֲתוּן) עֲשׂוּרָא דִּילִיהּ יו"ד ה"א וּא"ו ה"א אָמַת, דְּאִיהוּ עִישׁוּר דְּאֶרְבַּע מֵאָה וְאַרְבַּעִין וְחַד, הָא רְזָא דְּחַמְשָׁא וְאַרְבַּעִין מ"ה, בּוֹמְנָא דִּישְׂרָאֵל מְשַׁקְרִין בְּתוֹרַת אָמַת, בְּאִוְמָאָה דְּשַׁקְרָא, אֲתָמַר בִּיהַ (דניאל ח יב) וְתִשְׁלַךְ אָמַת אֶרְצָה, מֵאִי אֶרְצָה דָּא שְׂכִינְתָא, וּבּוֹמְנָא דִּישְׂרָאֵל מְקִיִּימִין תּוֹרַת אָמַת בְּאִוְמָאָה דְּקִשׁוּט, אֲתָמַר בִּיהַ (תהלים פה יב) אָמַת מֵאֶרֶץ תִּצְמַח, וּבְגִלוּתָא אֲתָמַר (ישעיהו נט טו) (דף צה ע"א). וְתִהִי הָאָמַת נְעֻדְרַת, וְשַׁקְרָא שְׁלֻטָא בְּעֲלָמָא, (וּבּוֹמְנָא דְּאֲתַתְּפִין אָמַת וְאִסְתַּלֵּק לְאֲתֵרִיהּ אֲתַמְחִי שַׁקְרָא מֵעֲלָמָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (משלי יב ט) שְׁפַת אָמַת תַּבּוֹן לְעַד, כּוֹנֵנַת לָא כְּתִיב אֶלְא תַּבּוֹן לְעַד (אָמַת), וְעַד אֶרְגִּיעָהּ

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל שליט"א

לְשׁוֹן שְׁקָר (שם), מַאי אַמַּת עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא, שְׂכִינְתָא דִּילִיה תּוֹרַת אַמַּת, הִיָּתָה בְּפִיהּ (מלאכי ב ו), וּמַאֲן שְׁקָר דָּא סְמָא"ל, בְּזַמְנָא דְאַמַּת שְׁלֵטָא אֲתַעְבֵּר שְׁקָרָא מֵעֲלָמָא.

אַמַּת אִיהוּ בְּסוּף תִּיבִין, וְאִינוּן בְּרֵא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת, בְּרֵא אֱלֹהִים אֶת, בֵּיה בְּרָא עֲלָמָא, וְעֲלִיה אֲתַקְרִי וְקִימָא כָּל עֲלָמָא, וְכָל מָאן דְּאִוְמִי בְּשְׁקָרָא כְּאֵלוּ וְתִשְׁלַף אַמַּת אַרְצָה, וְשְׁקָרָא שְׁלֵטָא בְּכִיכּוּל בְּאַתֵּר (נ"א אַתְרָה מֵאַתֵּר) דִּילִיה דְּאִיהוּ יְרוּשָׁלַם, וְדָא גְרִים דְּאֲתַחֲרַב בֵּיתָא, וְאֲתַחֲזַר עֲלָמָא לְתַהוּ וְבַהוּ, דְּהָכִי אִוְקְמוּהוּ חֲרַב בֵּית רַאשׁוֹן וְהָאֲרִץ הִיָּתָה תַּהוּ, חֲרַב בֵּית שְׁנִי וְחֻשְׁףָּה עַל פְּנֵי תַּהוּם, דְּאַמַּת הוּא סְבִיל עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וּבְזַמְנָא דְּאֲתַעְבֵּיד שְׁקָרָא יִתְהַרַם הַבְּנִין, בְּהַהוּא זְמַנָּא אֲתַמַּר בְּשְׂכִינְתָא (עמוס ה ב) נְפִלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב (ישעיה יד יב) אֵיךְ נְפִלְתָּ מִשָּׁמַיִם הֵייל בֶּן שָׁחַר, נְפִלָה עֲטַרְתָּ רֵאשִׁינוּ (איכה ה טז), דְּאִינוּן ה' עֲלָאָה ה' תַּתְּאָה, ו' עֲמוּדָא דְּאַמְצְעִיתָא סְבִיל תַּרְוִייהוּ, יְסוּדָא דְכֻלָּא י', דָּא בְרִית, כָּל מָאן דְּמִשְׁקַר וְעֵבֵר בֵּיה, כְּאֵלוּ אֲעַקֵּר כֻּלָּא וְאֲפִיל לִיה, וְהֵאֵי י' הֵאֵי אֶבֶן הַשֵּׁתִיָּה דְּמִינָה הוֹשַׁתָּה עֲלָמָא, וְעֲלִיה אֲתַמַּר (תהלים קיח כב) אֶבֶן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים וְכוּ', וְאִיהִי יְסוּדָא דְכֻלָּא, וְעֲלָה אֲתַבְּנִי, וְוִי לִיה לְמַאֲן דְּחָאֵב בְּאוֹת שְׁבַת וּבְאוֹת תַּפְלִין וּבְאוֹת יוֹמִין טְבִין וּבְאוֹת בְּרִית מִילָה, כְּאֵלוּ אֲעַקֵּר לִיה מֵאַתְרֵיהּ, וְאֲהַדְרַר עֲלָמָא לְתַהוּ וְבַהוּ.

אָמַר רַבִּי אֲלַעְזָר אַבְבָּא וְהָא י' לְעִילָא אִיהִי, אַמַּאי אִיהִי לְתַתָּא הַכָּא, אָמַר לִיה בְּרִי, דָּא רִזָּא עֲלָאָה, מֵאַרְבַּע אֲתוּוֹן תַּלְיִין אַרְבַּע שְׁמַהֲן, מִן י' יְהוּ"ה, מִן ה' הוּי"ה (נ"א הוּי"ה), מִן ו' וְהִי"ה, מִן ה' הוּה"י (נ"א וְהִי"ה הוּה"י), עֲלִייהוּ אֲתַמַּר וְדָאִי וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲוָרִי, (וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ) (שמות לג כג), וּמִסְטָרָא דְאַחֲוָרִים אִיהִי י' לְתַתָּא, וּמִסְטָרָא דְכְּנִים לְעִילָא, וְדָא אִיהוּ רִזָּא דְאַתְהַפֵּף שְׁמָא מְדִינָא לְרַחְמֵי וּמְרַחְמֵי לְדִינָא, כִּד אֲתַהַפֵּף לְדִינָא אִיהוּ הוּה"י י' לְתַתָּא, דְּאֲתַמַּר בֵּיה אֶבֶן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים, מֵאֲסוּ יְסוּרִין דִּילָהּ, וְאֲלִין דְּחִבִּיבִין יְסוּרִין אֲתַהַפֵּף לִוֵּן מְדִינָא לְרַחְמֵי יְהוּ"ה, וּבְהַהוּא זְמַנָּא אֶבֶן מֵאֲסוּ וְכוּ', מַה דְּהוֹת י' לְתַתָּא אֲתַחֲזֶרֶת לְעִילָא, וּמִסְטָרָא דְוְהִי"ה אִיהִי י' בְּאַמְצְעֵהּ, בְּהַהוּא זְמַנָּא אֲשַׁתַּטַּח לְגַפִּיהּ, וְאָמַר זְכָאָה חוּלְקֵי דְזְכִינָא לְהֵאֵי, דְּדָא עִיקָרָא וְיְסוּדָא דְכֻלָּא.

תקוּנַת שְׁתֵּינָא וְאַרְבַּע

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, תַּמָּן אִישׁ תַּמָּן אִשָּׁה עִם ה' דְּאֱלֹהִים, וְעֲלִייהוּ אֲתַמַּר (שיר ב ה) סִמְכוּנֵי בְּאִישׁוֹת, בְּאִישׁ וְאִשָּׁה, וּמַאֲן גְּרִים דָּא, בְּגִין דְּאַתְפַּשְׁטוּ מִכְּתָנוֹת אוֹר אָדָם וְחַוָּה, וּבְגִין דָּא סִמְכוּנֵי בְּאִישׁוֹת, בְּכַתְנוֹת עוֹר דְּאִינוּן לְקַבֵּל וְעוֹרוֹת אֵילִים מְאֲדָמִים וְכוּ' (שמות כה ה).

וְכִי אָדָם גְּרִים, וְדָא כְּתִיב (בראשית ג ב) וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתְּ עִמָּדִי וְגוֹמַר, וּבְגִין דָּא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְתָּא מַה עֲבַדְתָּ, כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר (שם יג) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֵל הָאִשָּׁה מַה זֹאת עָשִׂית, כָּל חוּבָה דְּעֲבַדְתָּ לְשְׂכִינְתָּא דְּאִיהִי זֹאת עֲבַדְתָּ, וּבְגִין דָּא מַה זֹאת עָשִׂית, דְּאִיהִי מַה שְּׁמוֹ, מַה זֹאת וְדָאִי, מַה יְהוּ"ה אֱלֹהֵיךָ שׂוֹאֵל מֵעַמְּךָ כִּי אִם לִירְאָה (דברים יב), וְאַל תִּקְרִי אִם אֶלָּא אִם (הָדָא הוּא דְכַתִּיב (ויקרא יט א) אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ דְּאִיהוּ י"ה אַבְבָּא וְאִימָא עֲלָאָה).

ואנת לא דחילת מאימא עלאה, לזאת עבדת כל דא ודאי, דאתמר בה (בראשית ט יב) זאת אות
הברית.

דאדם (דף צה ע"ב) ואתתיה אתבריאו: בדיוקנא דקודשא בריה הוא ושכינתיה, ובגין דא חובא
דאדם הוה תליא בעמודא דאמצעייתא, וחובה דחיה בשכינתא, ובגין דא מה זאת עשית, לזאת
עשית ודאי, וחובא דא גרם דנחתת שכינתא בגלותא, דהווי ישראל עבדין מעשה אבותיהם,
ובגין דא אמר (ויקרא כו מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים וכו',
ובה אמר דוד (תהלים כו ג) אם תחנה עלי מחנה לא ירא לפי וגומה, בזאת אני בוטח וגומה, דא
אתמר במלחמת גוג ומגוג, ומאן גרים למהוי איהו נטיר בה, בגין דעליה אתמר (שם קלב ד) אם
אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום ליהו"ה וגומה.

והאי איהי חכמת שלמה, ועליה אתמר (קהלת ט טז) וחכמת המספן בזויה, ועליה אתמר (שמואל א ב ל)
פי מכבדי אכבד ובזוי יקלו, בד נחית שלמה ממלכותיה הוה חכמה דיליה בזויה בעיני שטיין,
וכד אסתלק במלכותיה אתמר ביה (מלכים א ה י) ותרב חכמת שלמה, דאתרביאת עד דמטאת
להאי אתר דאתנטיילת מתמן, לאתר דחכמה עלאה, דאיהי חכמה ברישא, ואיהי חכמה בסוף,
ואיהי תורה באמצעייתא, בעמודא דאמצעייתא תורת אמת, לעילא תורת חכם, לתתא חכמת
שלמה, ובגין דא מסטרא דשלמה אתמר וחכמת המספן בזויה, דנחיתת ביה, וסליקת ביה, כמה
דאתמר ביה ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם.

אבל בחייבא מה פתיב בהו, (איכה א יד) נתנני יהו"ה בידי לא אוכל קום, (עמוס ה) נפלה ולא תוסיף
קום (עמוס ה ב), ואף על פי דלית לה רשו למיקם מגרמה, קודשא בריה הוא יזקים לה, כמה דאת
אמר (שם ט יא) ביום ההוא אקים את ספת דוד הנפלת, ומאן גרים דנחתת לה מאתרה דא נחש,
כמה דאת אמר (בראשית ג יד) ויאמר יהו"ה אלהים אל הנחש פי עשית זאת, דאיהי שכינתא,
דגרמת דאשתפחת יבשה ונפלת מאתרה, ארור אתה מפל הבהמה וגומה (שם), לייט ליה דלא
יהא ליה מלכין ושלטיין על מה דסמיה, דאינון רגלוי וידוי דקציץ לון, כמה דאיהו גרים קצוץ
ופרוד לעילא, ובגין דא על גחונה תלך ועפר תאכל כל ימי חייך (שם), ודא איהו דאמר יצחק
לעשו (שם כו לט) משמני הארץ יהיה מושבך.

עשר לוטיא לייט לחווא, בגין דגרים דאתפרש שכינתא דאיהי עשיראה מבעליה, ועשר לאדם,
ועשר לחוה, ותשעה לארעא, דחבאת לצדיק דאיהו תשיעאה, פלהו חאבו לעשיראה, וארעא
לצדיק, וממאי (נ"א ואמאי) חבאת לצדיק, דהא בעבורך אמר לאדם, ועוד בגין אדם לייט לארעא
דאתנטייל מינה, דדא הוא דכתיב (שם ב ז) וייצר יהו"ה אלהים את האדם עפר מן האדמה, אם
כן מה חבאת לצדיק דאיהו תשיעאה.

אלא בגין דאתמר בה (שם ט) ויצמח יהו"ה אלהים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב
למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע, והוה ליה רשו לממחא בידיא דאדם דלא
יכול מאילנא דמותא, ולא מחאת, בגין דא אמר בעבורך. אמר ליה רבי אלעזר, וכי אית דעת

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואלי שליט"א

בְּאַרְעָא לְכוּלֵי הַאי, אָמַר לִיה אִין, הָדָא הוּא דְכְתִיב (משלי ג ט) יְהו"ה בְּחֻכְמָה יָסַד אֶרֶץ, אָמַר לִיה וְהָא בְּחֻכְמָה עֲלָא וּבְאַרְעָא דְקוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא אֲתַמַּר הַאי קְרָא, אָמַר לִיה בְּרִי דָא לְקַבֵּל דָּא עֲבַד קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא, אֵית חֻכְמָה וְאֵית חֻכְמָה, אֵית אַרְעָא וְאֵית אַרְעָא.

אָמַר לִיה אִם כֵּן מַה חֲבַאת אַרְעָא לְצַדִּיק דְלִקְתָּה תְּשַׁעָּה, אָמַר לִיה בְּגִין דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע אִיהוּ כְּגוֹנוֹנָא דְבְרִית, אוֹת בְּרִית מְלָגָא טוֹב עֲרָלָה רַע, דָּא מְלָגָא וְדָא מְלָבָה, וּבְגִין דְחוּבָא דְעֵץ הַדַּעַת גְּרַים פְּרוּדָא בִּין צַדִּיק וּשְׂכִינְתָּא, בְּגִין דָּא לְקַאת אַרְעָא תְּשַׁעָּה, וְאִינוּן דְחַאבוּ בְּשְׂכִינְתָּא דְאִיהִי עֲשִׂירִית לְקוּ עֲשָׂר עֲשָׂר. וְתָא חֲזִי שְׁבַעָּה אַרְעִין אִינוּן אֶרֶץ אֲדָמָה אַרְקָא גִיָּא נְשִׂיָּה צִיָּה תַבֵּל, וְאָדָם חָאב (דף צו ע"א) כְּבַת שְׁבַע, וְאֲתַמַּר בֵּיה (משלי כד טז) כִּי שְׁבַע יְפוֹל צַדִּיק, הִרְחֵר תִּיּוֹבָתָא וְאֲתַמַּר בֵּיה (שם) וְקָם, וְהָוָה סְלִיק, וְכַד נְחִית תַּמָּן הָוָה עֲבִיד עוֹבְדִין וְתוֹלְדִין בְּכָל אַרְעָא וְאַרְעָא, מְנַהוֹן הוּוּ צְמַחִין וּמְנַהוֹן לָא הוּוּ צְמַחִין, וְאֵית תַּמָּן בְּרִיין מְנַהוֹן בְּתַרִין רִישֵׁין וְאֵית מְנַהוֹן בְּתַלַּת עַד שְׁבַע, וְאֵית תַּמָּן אֲתַר דְנַהֲרָא שְׁמַשָּׁא וְסִיְהָרָא וְכַכְבֵּיא וּמַזְלֵי, וְאֵית אֲתַר דְלִית בֵּיה נַהֲרָא כְּלָל אֵלָא חֲשׂוּכָא וְקַבְלָא.

הָכִי אִינוּן אֵלִין דְנַחְתִּין לְשְׁבַעָּה מִיָּנִי עֲנִיּוּתָא, אֵית מְנַהוֹן דְלִית לוֹן נַהֲרָא כְּלָל, דְכָל יוֹמִיהוֹן אִינוּן בְּעֲנִיּוּתָא, וְאֵית מְנַהוֹן דְאֵית לְהוֹן נַהֲרָא כָּל יוֹמִיהוֹן וְאִינוּן בְּעוֹתֵתָא, וְאֵית מְנַהוֹן דְלִזְמִינִין אֵית לוֹן נַהֲרָא וְלִזְמִינִין חֲשׂוּכָא, אֵלִין אִינוּן דְאֲתִיְלִידוּ בְּאֲמַצְעֵיתָא דְסִיְהָרָא בִינְגִינִים, לִזְמִינִין אֵית לוֹן עוֹתֵתָא וְסְלִקִין, וְלִזְמִינִין עֲנִיּוּתָא וְנַחְתִּין, וְאֵית אַחֲרֵינִין דְעֲבָדִין תוֹלְדִין וּמַצְלִיחִין, וְאֵית מְנַהוֹן דְלָא מַצְלִיחִין, וְאֵית מְנַהוֹן דְמַצְלִיחִין (נ"א צְמַחִין) עַד פְּלַגוּ יוֹמִיהוֹן וּמִיָּתִין בְּקַצְרוֹת יוֹמִין, אֵלִין דְאֲתִיְלִידוּ בְּמַלּוּיָּא דְסִיְהָרָא אִינוּן צְמַחִין וְחִיין וּמַשְׁלִימִין כָּל יוֹמִיהוֹן, וְאִינוּן דְאֲתִיְלִידוּ בְּחֶסְרוֹנָא דְסִיְהָרָא לָא צְמַחִין וּמִיָּתִין מֵיָּה, וְאִינוּן דְאֲתִיְלִידוּ בְּאֲמַצְעֵיתָא דְסִיְהָרָא מְתַקְצְרִין בְּפִלְגֵינָהּ יוֹמִיהוֹן.

וְאֵית אַרְעִין דְאֲתַמַּר בְּהוֹן (בראשית לו כד) וְהַבּוֹר רַק אִין בּוֹ מַיִם, מַיִם אִין בּוֹ אַבְל נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים אֵית בֵּיה, אוֹף הָכִי אֵית בְּרִיין דְאִינוּן עֲמֵי הָאֶרֶץ, דְבִתְיָהוֹן מְלִיין מְלַאכֵי חֲבָלָה, דְאִינוּן נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים וְנִשְׂכִּין לוֹן בְּכַמְּהָ נִשְׂכִּין דִּיסוּרִין, דְאִינוּן גְּרַמוּ קָדָם דְיִיתוּן לְעֵלְמָא, (בְּגִין דְיִיתוּ) בְּגִלְגוּלָא בְּאֵלִין גּוֹפִים וּבְאֵלִין פְּתִים, וְכַד נִשְׂכִּין לוֹן אִינוּן נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים בְּכַמְּהָ יְסוּרִין אִינוּן צְוּוּחִין וְוִי וְוִי, וְאֵית לוֹן קְטָטָה לְכַלְהוֹן בְּבִיתָא, וְצְוּוּחִין בְּאֵלִין מְאִרֵי דְגִיְהָנָם דְנַהֲוִינִין בּוֹ, וְאֵית אַחֲרֵינִין דְכָל יוֹמִיהוֹן בְּחֻדָּהּ וּבְשִׁלְוָה בְּלָא עֲצִיבוּ כְּלָל, מְכָל מַה דְאֲתַרְבִּי בְּשְׁבַעָּה אַרְעִין, וְאֲתַדְנוּ בְּשְׁבַעָּה מְדוּרֵי גִיְהָנָם, וְאֵית בְּבִי נִשָּׂא כְּגוֹנוֹנָא דָּא, וְחַפְיֵי דְרִיזִין אֵלִין לוֹן אֲתַמַּסְר לְמַגְדַּע.

תְּקוּנַת שְׁתֵּי וְחֵמֶשׁ

בְּרַאשִׁית בְּרִיא אֱלֹהִים (רישי תיבין וסופי תיבין א"ב וא"ם תפון דאינון י"ה), תַּמָּן אִם, וְרִזָּא דְמַלְכָּה (שם ג ב) וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הִיא הִיְתָה אִם כָּל חַי, כְּגוֹנוֹנָא דְהִתְהִיא דְאֲתַמַּר בָּהּ (משלי ב ג) כִּי אִם לְפִינָהּ תִּקְרָא, הַאי אִם כָּל חַי לָאו אִיהִי כְּאֲתַתָּא קְדַמָּאָה, דְאֲתַמַּר בָּהּ (בראשית ג יב) הָאִשָּׁה

אֲשֶׁר נִתְּתָ עִמָּדִי, דְּגֵרְמַת מִיְתָה לְכָל עֲלָמָא, דְּהָא אִם כָּל חַי פְּתִיב בָּהּ, דְּאִתְמַר בָּהּ (קהלת ט ט) רֵאָה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּתָ.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי תֵרִין נְשִׁין הֵוֹז לִיָּה, אָמַר לִיָּה אֵין, חַד יַעַר הַטּוֹב וְחַד יַעַר הָרַע, חֲדָא מְסֻטְרָא דְעַצְמָא תְּקִיפָא דִינָא קְשִׁיא, וְחֲדָא מְסֻטְרָא דְבִשְׂרָא, מִתְמָן אֵינוּן רַפִּיכִי לְבָא, וְאֵינוּן דְּגֵרְמָא אֵינוּן קְשִׁי קְדָל, וְעַל אִתְתָּא דְאִתְנַטְּיִלַת מְגֵרְמָא אָמַר בֶּן סִירָא, גֵרְמָא דְנִפְּיִל בְּחוּלְקָן טַב אִזְו בִּישׁ גֵרְרִיָּה, וְעַל אִתְתָּא דְגֵרְמָא אָמַר אָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נִתְּתָ עִמָּדִי, לָא קָרָא לָהּ אִתְתִּיָּה, כְּגִוּוּנָא דְחִנּוּהָ דְאִתְמַר בָּהּ וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חֲוָה, דְּאִתְרָא שְׂפַחָה הִוַּת דְּמְסֻטְרָא דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, חֲדָא רַע וְחֲדָא טוֹב, וּמְסֻטְרָא דְעֵץ הַחַיִּים תְּרִוּוּיָּהוּ חַיִּים.

וּבְסִתְרֵי תוֹרָה חֲוָה ח' ו"ה ח' חֲכָמָה פ"ח מ"ה, כְּלָלָא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, ח' אִיָּה כְּגִוּוּנָא דְאִימָא עֲלָאָה דְאִיָּה תְּמִינָאָה לְעִשְׂרֵי סְפִירָן מִתְתָּא לְעִילָא, וְחֲכָמָה בָּהּ אִשְׁתְּמוּדַע, וְעֲלָהּ אִתְמַר (משלי ג ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, וּמְסֻטְרָא דִילָהּ וַיִּפַּח בְּאִפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים (בראשית ב ז), וְעֲלָהּ אִתְמַר (שם כג) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לָקְחָה זֹאת, וְלָא אִתְרָא דְאִתְנַטְּיִלַת מְגֵרְמָא, דְּגֵרְמַת לִיָּה מִיְתָה, דְּהָא שְׂפַחָה גֵרְמַת וַיִּדְעוּ כִּי עִירְמָם הֵם (שם ג ז), וּבְגִין דָּא (שם כא) וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וְלֹאֲשֵׁתוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר וַיִּלְבִּישֵׁם. (דף צו ע"ב).

אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר אִמָּאִי אָמַר, בְּגִינָה כִּי מֵאִישׁ לָקְחָה זֹאת (בראשית ב כג), כִּי מֵאָדָם חֲוָה לִיָּה לְמִימְרָא, אִמָּאִי מֵאִישׁ, אֶלָּא מֵאִישׁ תְּמָן א"ם וְתְמָן י"ש, תְּמָן י"ש הָדָא הוּא דְכְּתִיב (משלי ח כא) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ, תְּמָן אִם כִּי אִם לְבִינָה תְּקֵרָא (שם ב ג), וְאֵינוּן אַבָּא וְאִימָא חֲכָמָה וּבִינָה, דְּמִתְמָן אִתְנַטְּיִלַת, וּבְגִין דָּא כִּי מֵאִישׁ לָקְחָה זֹאת.

וְאִית לִיָּה אִתְרָא דְאִתְקֵרִיָּא בַת זִוְגִיָּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ה ב) זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיִּבְרָךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֹת שְׁמֵם אָדָם. תָּא חֲזִי אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּדִיּוּקְנָא דִיְהוָה אִתְבְּרִי, וּבְדִיּוּקְנָא דְעִשְׂרֵי סְפִירָאן דְאֵינוּן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, מְסֻטְרָא דִיְהוָה, מְסֻטְרָא דִי אִתְקֵרִי אִישׁ, וּמְסֻטְרָא דְה' עֲלָאָה אִתְתִּיָּה אִתְקֵרִיָּא אִשָּׁה אִם כָּל חַי, וּמְסֻטְרָא דְו"ה חֲוָה אִתְתִּיָּה, וּמְסֻטְרָא דְיו"ד ה"א וא"ו ה"א חֲוָה אִתְקֵרִי אָדָם, וּבְכָל מַה דְּחֲוָה בְּדִיּוּקְנִיָּה לָקָה.

תְּקוּנָא שְׁתִּין וְשִׁתָּא

בְּרֵאשִׁית בְּרָא נְשִׁית, דָּא אָדָם דְּכָלִּיל נְשִׁית, וְאֵינוּן תְּרִין שְׂפַחוֹת מְסֻטְרָא דְאֵילָנָא דְטוֹב וְרַע עַצְמָא וּבִשְׂרָא, אִישׁ וְאִשָּׁה דְאִתְמַר בָּהּ (בראשית ב כג) כִּי מֵאִישׁ לָקְחָה זֹאת, הָא אֲרִבַּע, אָדָם זָכָר וּנְקֵבָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וְגֹמְרָא, הָא נְשִׁית, וּבְגִין דָּא (שם ג כב) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה פְּאֶחַד מִמֶּנּוּ לְדַעַת טוֹב וְרַע וְגֹמְרָא, וְאִוְקְמוּהוּ קַדְמָאִין פְּאֶחַד מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרָת.

אִדְחֵכִי הָא אֶלְיָהוּ אִזְדַּמְן לְגַבִּיָּה וְאָמַר רַבִּי פְּאֶחַד מֵהֵם חֲוָה לִיָּה לְמִימְרָא אִם עַל מְלֹאכֵי הַשָּׁרָת חֲוָה אָמַר, מֵאִי פְּאֶחַד מִמֶּנּוּ, וְעוֹד הֵן אָדָם חֲוָה לִיָּה לְמִימְרָא, מֵאִי הָאָדָם בְּתוֹסַפַּת ה', אֶלָּא ה'

דהאדם ה'ה פאחד ממנו, יהא (נ"א הוא) לא כתיב אלא ה'ה, חד מארבע אתון דאינון יהו"ה פחד
מן ארבע אתון דאיהו ו'.

ועתה פון ישלח ידו (שם) דא י', אם זכה ולקח גם מעין החיים (שם) דא ו' (נ"א ה'), ואכל וחי לעולם
(שם) דא ו', חי ודאי, פד ה' תות יחידא מניה עאלת בין טוב לרע, הדא הוא דכתיב (שם ב ז) וייער
יהו"ה אלהי"ם את האדם תרין יצירות טוב ורע, למנדע (ואתמר בהון (שם) ויפח באפיו נשמת
חיים ודא ה' לדעת טוב ורע למנדע) מה דהו גרמין למעבה, ובגין דא עאלת פינייהו.

בתר דהאב אדם דיצירה, אתפרשת ה' עלאה ואסתלקת מניה, ובגין דלא אתחזרת לגביה, אמר
אם זכה ולקח גם מעין החיים ואכל וחי לעולם, והאי עין החיים הוה נטוע בעין הגון, ובגין דלא
זכה למיכל מניה, מה כתיב ביה וישלחהו יהו"ה אלהי"ם מגן עדן (שם ג כג) לעבוד את האדמה
אשר לקח משם, תהוא דאתמר ביה (שם ב ז) וייער יהו"ה אלהי"ם את האדם עפר מן האדמה
דלא הוה כדאי למהוי בגנתא דאורייתא, פיון דלא נטיר בה עין הדעת טוב ורע באסור והתר,
ועבר על מימרא דמאריה, דאם הוה נטיר דלא עבר על מימרא דמאריה, ולקח גם מעין החיים
דאתמר בה (משלי יג יד) תורת חכם מקור חיים לסור ממזקשי מות, עין חיים היא למחזיקים בה
(שם ג יח), ודא איהו ולקח גם מעין החיים ואכל וחי לעולם, גם לרבות נוקבא, איבא דאילנא פרי
צדיק.

ועוד הן האדם ה'ה פאחד ממנו, אמרו מלאכין קדישין פגין למהוי איהו פאחד מיננא פמא
דאמר חניא (בראשית ג ה) והייתם כאלהי"ם יודעי טוב ורע, ודא איהו לדעת טוב ורע, דא גרים ליה
מותא, דאם זכה למיכל מאילנא דחיי דאיהו עין חיים היא למחזיקים בה, מה כתיב בה ולקח
גם מעין החיים וגומר.

אמר רבי שמעון ווי לון לאינון דמניחין לאשתדלא באורייתא דאתמר בה ולקח גם מעין החיים,
ובפקודין דילה דאינון איבא דאילנא דאתמר ביה ואכל וחי לעולם, ואזלין בתר אלין דמפתי
לון מסטרא דנחש הקדמוני, דאמרי לון השתדלון במלאכיא דממנו על ככביא ושמשא וסיהרא,
ועל אלין דממנו על רוחין ושדיו, למהוי כאלהי"ם יודעי טוב ורע, ועלייהו

